

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Daňové zatížení práce ve vybraných zemích EU

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa Potůčková**
Osobní číslo: **E17273**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Daňové zatížení práce ve vybraných zemích EU**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je komparace profesí z pohledu daňového zatížení práce ve vybraných zemích EU.

Osnova:

- Podstata a princip daní.
- Daň z příjmů ve vybraných zemích.
- Stanovení čisté mzdy ve vybraných zemích.
- Komparace profesí z pohledu daňového zatížení - případová studie.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 7. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

NERUDOVÁ, Danuše. Daňová politika v Evropské unii. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 213 s. ISBN 978-80-7552-682-3.

NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 332 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

ŠIROKÝ, Jan. Základy daňové teorie s praktickými příklady. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 126 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

VONDRÁČKOVÁ, Aneta. Perspektivy harmonizace daní z příjmů v Evropské unii. Praha: Leges, 2016. 152 s. ISBN 978-80-7502-175-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Vít Jedlička

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce:

2. září 2019

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2020

doc. Ing. Romana Provozničková Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27. 4. 2020

Denisa Potůčková

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych tímto poděkovala Ing. Vítu Jedličkovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za spolupráci a cenné rady, které mi poskytoval při odborných konzultacích.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku daňového zatížení práce ve vybraných zemích Evropské unie. Podrobněji se zaměřuje na daň z příjmů fyzických osob v České republice, Slovensku a Rakousku. Zjištěné údaje jsou následně rozpracovány v případových studiích v druhé části práce. Výsledkem je komparace profesí a následné porovnání mezi zeměmi.

KLÍČOVÁ SLOVA

daňový systém, daň z příjmů fyzických osob, případové studie, komparace profesí, porovnání

TITLE

Tax Burden on Labor in Selected EU Countries

ANNOTATION

This bachelor thesis focuses on the issue of the tax burden on labour in selected countries of the European Union. In more detail it focuses on personal income tax in the Czech Republic, Slovakia and Austria. The identified data are then elaborated in case studies in the second part of the work. The result is a comparison of the professions and the subsequent comparison between the countries.

KEYWORDS

tax system, personal income tax, case studies, comparison of professions, comparison

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	- 9 -
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK.....	- 10 -
ÚVOD.....	11
1 PODSTATA A PRINCIP DANÍ.....	12
1.1 Daně v České republice.....	12
1.1.1 Hmotná právní úprava.....	13
1.1.2 Procesně právní úprava.....	15
1.2 Historie.....	15
1.3 Funkce daní.....	17
1.3.1 Fiskální funkce.....	19
1.3.2 Alokační funkce.....	19
1.3.3 (Re)distribuční funkce.....	19
1.3.4 Stabilizační funkce.....	19
1.4 Základní členění daní.....	20
1.4.1 Dle dopadu na důchod poplatníka.....	20
1.4.2 Dle subjektu daně.....	21
1.4.3 Dle objektu daně.....	21
1.5 Ukazatel daňového zatížení práce.....	22
2 DAŇ Z PŘÍJMU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH.....	23
2.1 Historie.....	23
2.2 DPFO v České republice.....	23
2.2.1 Předmět daně.....	24
2.2.2 Základ daně.....	26
2.2.3 Odpočty od základu daně.....	26
2.2.4 Sazba daně.....	28
2.2.5 Slevy na dani.....	29
2.2.6 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.....	31
2.3 DPFO v Slovenské republice.....	32
2.3.1 Předmět daně.....	32
2.3.2 Základ daně.....	34
2.3.3 Nezdanitelné části základu daně a daňový bonus.....	34
2.3.4 Sazba daně.....	36
2.3.5 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.....	36
2.4 DPFO v Rakousku.....	37
2.4.1 Předmět daně.....	37
2.4.2 Základ daně.....	39
2.4.3 Odpočitatelné položky.....	39
2.4.4 Sazba daně.....	39
2.4.5 Sleva na dani.....	40
2.4.6 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.....	41
3 STANOVENÍ ČISTÉ MZDY VE VYBRANÝCH ZEMÍCH.....	43
3.1 Česká republika.....	43
3.1.1 Čistá mzda IT technika.....	44
3.1.2 Čistá mzda učitele na základní škole.....	45
3.1.3 Čistá mzda administrativního pracovníka.....	45
3.2 Slovenská republika.....	46
3.2.1 Čistá mzda IT technika.....	48
3.2.2 Čistá mzda učitele na základní škole.....	49
3.2.3 Čistá mzda administrativního pracovníka.....	49

3.3	Rakousko	50
3.3.1	Čistá mzda IT technika.....	52
3.3.2	Čistá mzda učitele na základní škole.....	53
3.3.3	Čistá mzda administrativního pracovníka	53
4	KOMPARACE PROFESÍ Z POHLEDU DAŇOVÉ ZÁTĚŽE	55
4.1	Ukazatel daňového zatížení práce.....	55
4.1.1	Daňové zatížení IT technika.....	55
4.1.2	Daňové zatížení učitele na ZŠ	59
4.1.3	Daňové zatížení administrativního pracovníka	63
4.2	Shrnutí a porovnání rozdílů	66
	ZÁVĚR	69
	POUŽITÁ LITERATURA.....	70

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1 – Druhy daňových sazeb	14
Obrázek 2 – Klasifikace daní dle dopadu na důchod poplatníka.....	20
Obrázek 3 – Klasifikace daní dle subjektu daně.....	21
Obrázek 4 – Klasifikace daní dle objektu daně	22
Obrázek 5 – Maximální sazba daně z příjmů fyzických osob v letech 1993 až 2001	28
Obrázek 6 – Průměrná měsíční hrubá mzda dle teritoria.....	50
Obrázek 7 – Daňové zatížení IT technika (bez rodiny)	58
Obrázek 8 – Daňové zatížení IT technika (s rodinou)	59
Obrázek 9 – Daňové zatížení učitele na ZŠ (bez rodiny)	62
Obrázek 10 – Daňové zatížení učitele na ZŠ (s rodinou)	63
Obrázek 11 – Daňové zatížení administrativního pracovníka (bez rodiny)	65
Obrázek 12 – Daňové zatížení administrativního pracovníka (s rodinou)	66
Tabulka 1 – Paušální uplatnění výdajů	25
Tabulka 2 – Nezdánitelné části základu daně	27
Tabulka 3 – Pásma sazeb daně z příjmů FO 1993	29
Tabulka 4 – Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob v České republice	29
Tabulka 5 – Sazby pojistného z vyměřovacího základu.....	31
Tabulka 6 – Příspěvky sociálního pojištění placené zaměstnavatelem	37
Tabulka 7 – Paušální odpočet výdajů u speciálních skupin poplatníků	39
Tabulka 8 – Výše sazeb u jednotlivých zdanitelných příjmů	40
Tabulka 9 – Přehled daňových úlev.....	40
Tabulka 10 – Měsíční rodinné přídatky	41
Tabulka 11 - Příspěvky sociálního pojištění placené zaměstnavatelem	42
Tabulka 12 – Průměrná hrubá měsíční mzda dle profese	43
Tabulka 13 – Čistá mzda IT technika	44
Tabulka 14 – Čistá mzda učitele na ZŠ	45
Tabulka 15 – Čistá mzda administrativního pracovníka	46
Tabulka 16 – Vývoj průměrné měsíční hrubé mzdy v Slovenské republice	46
Tabulka 17 – Průměrná měsíční hrubá mzda dle odvětví v Slovenské republice	47
Tabulka 18 – Čistá mzda IT technika	48
Tabulka 19 – Čistá mzda učitele na základní škole	49
Tabulka 20 – Čistá mzda administrativního pracovníka	50
Tabulka 21 – Průměrná hrubá mzda dle odvětví v Rakousku	51
Tabulka 22 – Čistá mzda IT technika	52
Tabulka 23 – Čistá mzda učitele na základní škole	53
Tabulka 24 – Čistá mzda administrativního pracovníka	54
Tabulka 25 – Daňové zatížení IT technika v České republice	55
Tabulka 26 – Daňové zatížení IT technika v Slovenské republice.....	56
Tabulka 27 – Daňové zatížení IT technika v Rakousku	57
Tabulka 28 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v České republice.....	59
Tabulka 29 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v Slovenské republice	60
Tabulka 30 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v Rakousku	61
Tabulka 31 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v České republice.....	63
Tabulka 32 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v Slovenské republice	64
Tabulka 33 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v Rakousku	64
Tabulka 34 – Základní parametry pro výpočet čisté mzdy.....	68

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CZK	česká koruna
č.	číslo
ČR	Česká republika
DP	důchodové pojištění
ETR _{t+si}	efektivní daňová sazba s ohledem na dopady na sociální pojištění
EU	Evropská unie
EUR	euro
FB	fond bydlení
FO	fyzická osoba
IT	počítačový specialista
Kč	koruna česká
max.	maximální
MD	milionářská daň
min.	minimální
např.	například
NČZD	nezdanitelná část základu daně
nezam.	nezaměstnanost
odst.	odstavec
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
p. b.	procentních bodů
PN	pojištění proti platební neschopnosti
PO	právnícká osoba
Sb.	sbírka
SP	sociální pojištění
SZD	solidárně zvýšená daň
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
ÚP	úrazové pojištění
ZD	základ daně
ZP	zdravotní pojištění
ZŠ	základní škola
ZTP	osoba zvláště těžce postižená

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou daňového zatížení práce ve vybraných zemích Evropské unie. Mezi zvolenými zeměmi je zařazena Česká republika, Slovensko a Rakousko. Vybrány jsou dle předpokladu, že se jedná o sousedící daňové konkurenty s rozdílným zdaněním příjmů.

Důvodem výběru tohoto tématu je skutečnost, že se jedná o téma aktuální a dost často používané v dnešní praxi, neboť daň z příjmů fyzických osob postihuje téměř bez výjimky každou osobu. Cílem bakalářské práce je komparace a porovnání zdanění příjmů fyzických osob ve vybraných zemích EU.

První část teoretického celku je zaměřena na vysvětlení základního pojmosloví a principů týkající se daňové oblasti. Práce objasňuje základní definici samotné daně, jejího třídění a základních funkcí. Kromě vysvětlení daně je v této podkapitole i její historický vývoj. V závěru prvního celku je zmíněno o ukazateli daňového zatížení práce.

V druhé části se práce již zaměřuje na konkrétní země a jejich osobní důchodovou daň. Zkoumané země jsou popsány dle základních daňových charakteristik. Dále je u každé země zmíněn její předmět daně, základ daně, daňový odpočet (zvýhodnění, slevy) a daňové sazby. Kromě základních daňových parametrů práce zkoumá i sociální pojištění, které s touto příjmovou daní úzce souvisí.

Třetí část bakalářské práce je zacílena na praktickou část teoretického vysvětlení dvou předešlých kapitol. U každé z vybraných zemí je vypočítána čistá mzda poplatníků dle zvolených profesí. Mezi zvolené profese je zařazen IT technik, učitel na základní škole a administrativní pracovník. U jednotlivých profesí je stanovena průměrná hrubá mzda, ze které se odvíjí následný výpočet. Kromě zvolené profese je zohledněna situace poplatníka bez rodiny a s rodinou, kde rodinu tvoří manželka a dvě nezletilé děti žijící ve společné domácnosti, které vyživuje společně s manželkou.

Poslední část bakalářské práce navazuje na část třetí. Vypočítané čisté mzdy u jednotlivých profesí jsou dále použity k stanovení daňové zátěže u jednotlivých poplatníků. Pro výpočet je použit vzorec pro efektivní daňovou sazbu, který zohledňuje i dopady odvodů na sociální pojištění. Výsledek je interpretován do grafického zpracování. V závěru práce je napsáno shrnutí a porovnání základních rozdílů mezi zeměmi.

1 PODSTATA A PRINCIP DANÍ

Cílem této kapitoly je vysvětlit základní pojmy týkající se daní na území České republiky. Dílčím záměrem je zprvu objasnění definice samotné daně, jejího třídění a základních funkcí. Součástí kapitoly je i vývoj historie od daní v tzv. otrokářské společnosti až po 21. století či popis daňových principů, které jsou uznávány v současnosti a mají napomáhat k dobře fungujícímu daňovému systému. V závěru kapitoly je charakterizován ukazatel efektivní daňové sazby, který se používá pro určení daňové zátěže u poplatníků.

1.1 Daně v České republice

Daň je definována jako povinná, nenávratná a zákonem předem stanovená platba do veřejného rozpočtu (Kubátová, 2015, s. 15). Jedná se o takovou platbu, která je svým charakterem neúčelová a neekvivalentní. Neúčelovost můžeme chápat tak, že daná platba není určena na konkrétní projekt, nýbrž na různé veřejné potřeby. Neekvivalentností se pro tyto potřeby rozumí, že poplatník nemá nárok na protihodnotu v hodnotě jeho platby. Z hlediska času lze říct, že daň je platba opakující se v určitých časových intervalech či nepravidelná, a tudíž se platí za určitých událostí (Kubátová, 2015, s. 15-16).

Kromě daní je nedílnou součástí příjmů do veřejného rozpočtu státu: poplatky, cla a půjčky. Poplatek je svým charakterem platbou, kterou je osoba povinna zaplatit v souvislosti s činností příslušného státního orgánu. Velkým rozdílem mezi daní a poplatkem je skutečnost, že poplatek je platba, která předpokládá protiplnění (Dubšeková, 2017, s. 5). Ve většině případů bývá poplatek charakterizován i jako platba účelová, dobrovolná a nepravidelná (Široký, 2016, s. 12). Clo potom patří mezi jednu ze zvláštních forem nepřímé dovozní či vývozní daně a má dvě základní funkce. Fiskální funkci, která nám říká, že výnosy ze cla jsou skutečnými příjmy veřejného rozpočtu a nefiskální funkci, která clo chápe jako určitý nástroj ekonomiky, neboť pomocí něho dokáže získat cílovou strukturu dovozu a vývozu najednou (Široký, 2015, s. 85). Půjčkou se rozumí úvěrový příjem do veřejného rozpočtu, který je návratný, nepovinný a nepravidelný (Široký, 2016, s. 12).

Daňovou legislativu členíme do dvou hlavních oblastí: oblast hmotné právní úpravy a oblast procesní právní úpravy. Hmotnou právní úpravu daní ošetřuje mnoho daňových zákonů, zejména zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V tomto právním zpracování nalezneme, kdo je subjektem daně, z čeho se daň platí či kolik daná daň činí. Naopak v procesní právní úpravě se lze dovědět o zásadách daňového řízení či o jeho konkrétních

částech. Tento výňatek najdeme v zákoně 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (Kubátová, 2005, s. 39-40).

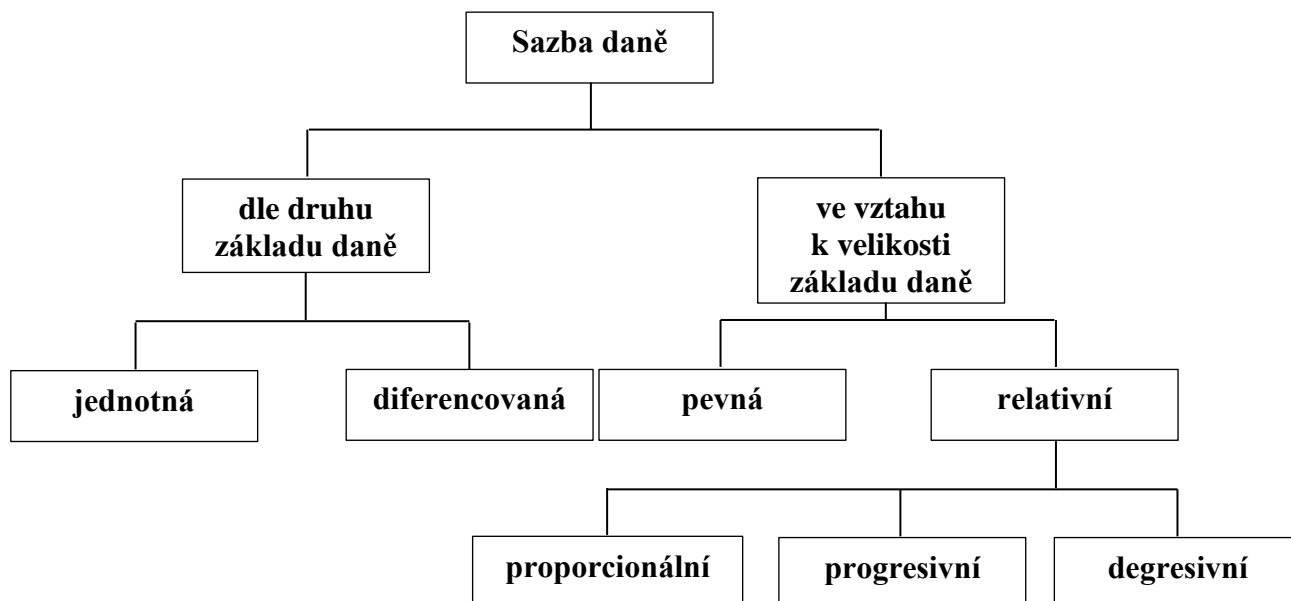
1.1.1 Hmotná právní úprava

Daňovým subjektem se podle daňového zákona označuje „*osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo plátce daně*“ (Marková, 2019, s. 260). Tomuto subjektu plyne ze zákona povinnost odvádět nebo platit daň. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že mezi základní činitele daně patří daňový poplatník a plátce daně. Přičemž daňový poplatník je subjektem daní z příjmů nebo daní majetkových a vystupuje jako osoba, jejíž příjmy jsou přímo podrobeny zdanění. Kdežto plátce je subjektem používaným zejména u daních nepřímých, a to v souvislosti, že odvádí správci daně daň vybranou od poplatníka pod svou majetkovou odpovědností (Dubšková, 2017, s. 23).

Správce daně se rozumí správní orgán nebo jiný státní orgán, který má zákonem svěřenou působnost v oblasti správy daní (Marková, 2019, s. 259). Mezi nejvýznamnější a zároveň nejdůležitější správce daně patří nesporně Ministerstvo financí a územní finanční orgány jako finanční úřad či finanční ředitelství. Hlavní náplní Ministerstva financí je zejména řízení celého systému, vytváření legislativy a metodiky. Daňový subjekt se s Ministerstvem financí potká jen zřídka, veškeré připomínky a nejasnosti řeší nejčastěji s finančním úřadem. Kromě těchto správců existují i orgány obcí a další úřady příslušné podle zákonů ke správě daní, jejíž úkolem je správa místních poplatků. Mezi další úřady patří soudy, které vybírají soudní poplatky nebo státní úřady (Tomanová, 2006, s. 14-15).

Ke stanovení daně je třeba zjistit základ daně a ten nelze vypočítat bez znalosti předmětu daně. Tento předmět daně se potom dále upravuje o osvobozené a případně odčitatelné položky (Tomanová, 2006, s. 9). Samotný základ daně musí být pro potřeby výpočtu vyjádřen v měrných jednotkách fyzických či v hodnotovém vyjádření (Vančurová, 2001, s. 15).

Od stanovení základu daně se odvíjí i typ použité daňové sazby. Prostřednictvím určení daňové sazby lze stanovit velikost daně. Obrázek 1 zachycuje druhy daňových sazeb, které lze rozčlenit do základních dvou skupin, a to dle druhu základu daně a ve vztahu k velikosti základu daně (Vančurová, 2001, s. 17).

Obrázek 1 – Druhy daňových sazeb

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová (2001, s. 17)

Podle druhu základu daně segmentujeme sazbu daně na jednotnou a diferencovanou. Jednotná sazba daně je pro všechny typy a druhy předmětu daně stejná. Kdežto sazba diferencovaná je sazbou, která se odlišuje od ostatních podle druhu předmětu daně. Ve vztahu k velikosti základu daně členíme sazby daně na pevnou a relativní. Pevná sazba daně se vyznačuje svojí fixací a vztahuje se k objemové jednotce základu daně bez ohledu na jeho peněžní ocenění, tzn. sazba daně na 1 m² nebo na 1 hl piva je fixně dána (Vančurová, 2001, s. 17-18). Relativní sazba daně a její členění na dílčí části vychází z poměru daně k základu daně. Pokud vezmeme z rozdílného základu daně stejné procento, tak hovoříme o proporcionální daňové sazbě. Jestliže se s vyšší základu zvyšuje procento sazby, tak se jedná o progresivní daňovou sazbou. Posledním typem relativního členění sazby je degresivní sazba, která funguje na opačném principu než sazba progresivní, tedy s vyšším základem se snižuje procento sazby (Vondráčková, 2016, s. 13).

Kromě věcného vymezení je potřeba definovat základ daně i časově. K tomu nám slouží zdaňovací období, které vyjadřuje určitý časový interval, během kterého se určuje základ daně, výše daně a daň se hradí. Podle zdaňovacího období členíme daně na dvě skupiny. Na daně bez zdaňovacího období a s pravidelnou periodicitou výběru. Typickým příkladem daně bez zdaňovacího období je daň darovací či dědická, která se vybírá nepravidelně a jen v případě, že taková nahodilá událost nastane (Vančurová, 2001, s. 15).

1.1.2 Procesně právní úprava

Procesně právní úprava navazuje na hmotně právní úpravu a tvoří tak jednotný celek daňového práva. Oblast procesního práva řeší zásady daňového řízení a jeho dílčí části. Cílem je vymezení a určení daně a zabezpečení její úhrady. Daňové řízení následně uplyne splněním daňové povinnosti. Přičemž řízení jako samotné se skládá ze tří stupňů. Prvním stupněm je řízení nalézací, ve kterém dochází k vyměřování či doměřování daně nebo k řízení o odvolání proti rozhodnutí či o návrhu na povolení obnovy řízení. Ve druhém stupni řízení, které se nazývá řízení při placení daní, dochází k posečkání a následnému zajištění daně. Posledním stupněm je řízení o mimořádných opravných a dozorčích prostředcích, které probíhá až na samotném konci (Dubšeková, 2017, s. 93-94).

1.2 Historie

Historie daní spadá až do doby tzv. otrokářské společnosti, kde vybírané daně měly většinou naturální podobu a sehrávaly až druhořadou roli příjmů do panovnickovy pokladny. Tudíž se jednalo pouze o příležitostné zdroje příjmů. Největší příjem do pokladny byl v podobě válečných kořistí či jiných nedaňových příjmů, neboť pro tuto dobu nebylo nezbytně nutné shromažďovat příliš mnoho financí formou výběru daně. Naopak výdaje, které byly hrazeny z panovnickova jmění, odcházely na vojsko, veřejné stavby nebo správu. Pozdějšími příjmy do pokladny se staly i výnosy z tributů a cla. Celé účetnictví panovnickovy pokladny bylo základně rozčleněno na časové úseky, kdy výběr daní znamenal jejich bezprostřední spotřebu (Široký, 2008, s. 29-30).

Následující velkou etapou byly daně ve feudální společnosti, kde význam peněžního trhu byl rovněž malý a týkal se zejména panovnického dvoru. Tudíž i v tomto období hrály daně pouze podpůrnou roli příjmu do pokladny. Velkým důvodem výběru daní se stala skutečnost jako válečné tažení či obrana území formou tributů a organizovaných sbírek. Postupem času začaly vznikat nové druhy daní, které měly již peněžní charakter a nebyly pouze nahodilým odvodem. Tento zánik nahodilých odvodů dal vzniku řadě výjimek z placení daní, které osvobozovaly církve a šlechtu za určitých podmínek. Kromě této změny přinesl vznik feudálních měst i tzv. mocenský dualismus, který byl založen na principu, že výnos z „nepřímých“ daní patřil panovníkovi a výnos z „přímých“ daní příslušel šlechtě. Mezi prvotní daně lze zařadit: domény, regály, kontribuce a akcízy. Přičemž domény představují odvod z hospodaření na panovnickově zemědělském či lesním pozemku a vyznačují se svoji naturální podobou. Dalším příjmem do panovnickovy pokladny byly tzv. regály, které lze

charakterizovat jako poplatek za propůjčení práv od panovníka. Příkladem takového regálu je zejména právo těžby, lovu, později i ražení mince. Tyto práva daly vzniku regálu hornímu, dolnímu, celnímu a mincovnímu. Od 12. století přibýly k těmto odvodům ještě kontribuce a akcízy. Kontribuce je označována jako předchůdkyně přímých daní, která se vybírala jen za mimořádných okolností, a to z hlavy, z majetku a z výnosů. Způsob výběru této daně byl založen na repartiční metodě. Panovník či stavovský sněm musel nejdříve schválit potřebný výnos daně, a až poté byl plánovaný výnos rozdělen na města, léna či panství, která si svůj podíl ještě dále rozčlenily na jednotlivé skupiny poplatníků či přímo na jednotlivé obyvatele. Na rozdíl od kontribuce představovaly akcízy první formu nepřímých daní a staly se modernější verzí regálů. Kromě poplatků za propůjčení práva vyústily akcízy až do poplatků za zboží prodávaném zejména na tržišti nebo na cestách k němu. Akcízy později začaly plnit základní dvě funkce. První funkcí byla skutečnost, že tato daň vystupovala jako spotřební daň a druhou funkcí zajišťovala existenci obchodové daně. Toto období dalo kromě vzniku prvotních daní i vznik nové profesi nazývané daňový pachtýř. Ten získal od panovníka licenci na výběr daní v podobě jedné daně či všech daní. V pozdějším období této etapy začaly vznikat i seznamy nemovitostí (katastry), které tvořily podstatu majetkových daní (Široký, 2008, s. 30-31).

Základním principem a zásadou v období liberalismu byla snaha minimalizovat zásahy státu do ekonomiky, neboť v tomto období byl zaznamenán vysoký a prudký růst úlohy státu. Docházelo ke zvětšování počtu oblastí a země potřebovala více finančních prostředků, což vedlo nakonec ke zvýšení daňového břemene. Daně tak v tomto období začaly být pravidelnými, povinnými platbami pro všechny ekonomické subjekty a vytvářely hlavní zdroj příjmů rozpočtů států. Kontribuce a akcízy postupně zanikaly a daly vzniku skutečným přímým a nepřímým daním. U přímých daní se určily dva základní typy: výnosové daně a důchodové daně. Výnosové daně se vypočítaly na základě výsledků výroby a důchodové daně na základě příjmů a platební schopnosti. Dle teritoria lze vývoj uspořádat do dvou směrů. V anglosaské oblasti se zaměřovali zejména na důchodové daně, kde jejich výše byla stanovena podle počtu dětí, druhu povolání poplatníka či jeho rodinného stavu. Naopak v kontinentální zemích jako byla Francie, Německo či Rakousko-Uhersko, se soustředili na obchodové daně, výnosové daně, akcízy a cla (Široký, 2008, s. 32).

Na přelomu 19. a 20. století byl zaznamenán narůstající trend ve zvyšování sektoru státního hospodářství. Stát se tak ujal funkce garanta vzdělanosti, ochrany zdraví a zajišťoval přerozdělovací procesy. Pro dosažení cílů sociální politiky se začaly využívat výnosy z daní, a

tak se uskutečnily daňové reformy, které přinesly spoustu změn. Daňový výnos byl nově stanovován podle skutečného stavu, a nikoliv podle vnějších znaků. Další velkou změnou byla dokumentace výběru daní, která probíhala za pomoci daňového přiznání. Cla už byla uvalena pouze na dovoz, a také se začala prosazovat progresivní sazba daně. Vznik velkého počtu dělnictva napomohl k dalšímu vývoji daní, kdy se rozběhla polemika o poměru přímých a nepřímých daní ve výnosech. Podíl přímých daní vzrostl a spotřební daně byly následně uvaleny pouze na líh, cigarety, petroleje, cukr, čaj a kakaa. Kromě jiného se v tomto období řešil i problém daňových úniků, neboť zaměstnancům se daně srážely ze mzdy, zatímco u firem se daně odváděly za pomoci daňového přiznání, které při nekvalitních kontrolách mohlo vést k falšování výsledků hospodaření (Široký, 2008, s. 32-33).

Období mezi světovými válkami si vyžádalo další růst daňových kvót, které v mnoha vyspělých zemích dosahovaly až 30 % hrubého domácího produktu. Důsledkem takového zvýšení byla zejména snaha získat finanční prostředky pro obnovu ekonomiky. Akcízy byly tak znova uvalovány na zboží, „válečné daně“ a „majetkové dávky“ byly určeny pro nejbohatší obyvatele a celkově existovalo velice intenzivní zdanění vysokých příjmů. Období mezi světovými válkami si vyžadovalo velkou přípravu, a to způsobilo určení přírážek na různé daně či zvyšování akcíz (Široký, 2008, s. 33).

Po druhé světové válce ve 40. a 60. letech se prosazoval princip J. M. Keynese a jeho stabilizační funkce daně. Daňové zatížení v mnoha tržních ekonomikách rostlo, mezní progresivní sazba daně činila ve státech jako USA či severní Evropa až 90 % a daňová kvóta přesahovala hranici 50 % hrubého domácího produktu. To vedlo ke snaze o harmonizaci daní alespoň v mezinárodní sféře. V 70. až 90. letech byla nastolena politika stimulační nabídky, která přinesla spoustu změn, zejména se ukázala ve snižování daní, daňového břemene a mezních sazeb daně. Dalším projevem byla změna podílu nepřímých daní na celkových daňových výnosech, která se ukázala svým zvýšením. Do roku 2008 byl prosazován trend ve zvyšování podílu nepřímých daní na celkovém daňovém výnosu. Přímé zdanění bylo v mnoha státech při nižší daňové sazbě daně ze zisku firem, a naopak s nejvyšší sazbou jednotlivců. Do popředí jde i řešení a spolupráce v daňové oblasti týkající se omezení daňových úniků a praní „špinavých“ peněz (Široký, 2008, s. 33-34).

1.3 Funkce daní

Hlavním cílem výběru daní v ekonomice je jejich bezprostřední pomoc vedoucí k zajištění veřejných financí do veřejného rozpočtu a možnost provádění fiskální politiky. Mezi hlavní a

nejdůležitější ekonomické funkce daní patří: funkce fiskální, alokační, (re)distribuční a stabilizační (Široký, 2015, s. 20).

Tyto funkce musí splňovat základní daňové principy, které se během období měnily a vyvíjely. Mnoho autorů píšících o této problematice uznávalo a upřednostňovalo různý počet zásad a doporučení. Manželé Richard a Peggy Musgrave (1994, s. 202-219) rozčlenili daňové principy na základních šest vlastností: fiskální dostatečnost, spravedlnost, daňové určení, efektivnost, stimulační efekt a nízká byrokratičnost. Naopak profesorka Květa Kubátová (2009, s. 120) vyčlenila ve své knize pět podstatných a zásadních kritérií „dobrých daní“ jako: spravedlnost, efektivnost, pozitivní vliv na ekonomické chování subjektů, správné působení na makroekonomické agregáty a právní perfektnost a politická průhlednost. Všeobecně mezi základní daňové principy, které jsou všemi přijímány a uznávány, lze zařadit princip spravedlnosti a efektivnosti (Široký, 2016, s. 34-35).

Při hodnocení spravedlnosti daní je nutno brát v potaz, podle jakého kritéria je daň hodnocena jako správná či spravedlivá. V principu lze poplatníky zdaňovat na bázi dvou kritérií. Prvním kritériem je zásada zdaňování dle užitku, která spočívá v principu, že každý poplatník by měl odvádět ze svého užitku určitý díl, kterým by přispíval na veřejné výdaje. Užitek je závislý na cenové a důchodové elasticitě poptávky, kterou v praxi nelze objektivně stanovit. Zdaňování daní na zásadě užitku by neumožňovalo plnit základní funkci daní spočívající v přerozdělování a umístování daní mezi ekonomickými subjekty, a proto je spíše uznáván princip zásady zdaňování dle platebních schopností poplatníka. V této zásadě je důležité, aby výše daně odpovídala horizontální i vertikální spravedlnosti. Horizontální spravedlností se rozumí, že dva poplatníci, kterým plyne stejná platební schopnost, musí zaplatit tutéž velikost daně. Vertikální spravedlnost naopak říká, že dva poplatníci s odlišnými příjmy musí zaplatit i odlišné výše daně (Široký, 2016, s. 36-37).

Hodnocení efektivnosti lze kvantifikovat ve dvou základních úhlech. Nejprve se hodnotí, jak hluboko daně ovlivní tržní mechanismus. V širším pojetí můžeme říci, že každý daňový odvod způsobí změnu na trhu a nastolí tak menší efektivnost. Tím, že daně způsobí určité daňové břemeno a ovlivní chování ekonomických subjektů, tak způsobí zmenšení efektivnosti tržního mechanismu. Efektivnost daní je spjata i s náklady spojenými s výběrem daní. Přímé neboli správní, administrativní náklady jsou výdaji na vybudování a fungování finančních úřadů. Kdežto nepřímé neboli vyvolané náklady jsou takové, které je samotný poplatník daně nucen vynaložit (Široký, 2016, s. 37).

1.3.1 Fiskální funkce

Fiskální funkce prolíná veškerými níže uvedenými funkcemi a má za úkol zajistit finanční prostředky do veřejného rozpočtu. Patří mezi primární funkce daně, a i když se od daní očekává daleko více, vždycky musí být respektován význam její fiskální funkce (Vančurová, 2001, s. 10).

1.3.2 Alokační funkce

Tato funkce nastupuje na scénu tehdy, když trh vykazuje neefektivnost v alokaci zdrojů. Tedy špatně se umístí a rozdělí vládní výdaje mezi veřejnou a soukromou spotřebu. Vláda samozřejmě potřebuje disponovat s určitým finančním obnosem, aby mohla ovlivňovat ekonomiku, ale příliš velký veřejný sektor by mohl vést k tomu, že se bude disponovat s prostředky, které by šlo efektivněji a s menšími náklady zajistit prostřednictvím trhu (Široký, 2015, s. 20). Příčinu selhání trhu a jeho následnou neefektivnost tedy můžeme dát za vinu existenci veřejných statků nebo nedokonalé konkurence. Finanční prostředky se alokují z míst, kde jich je přebytek, do míst, kde jich je naopak málo. Funkce zajišťuje financování státních výdajů na zdravotnictví, školství, armádu a další (Kubátová, 2015, s. 19).

1.3.3 (Re)distribuční funkce

Nedílnou funkcí daní je redistribuce neboli rozdělení důchodu a bohatství tak, aby byla zajištěna spravedlnost. Část důchodů a bohatství se rozdělí od bohatších jedinců k chudším (Kubátová, 2015, s. 19). Bez existence vlády, která koriguje celý systém, by došlo k obrovskému zvýšení rozdílů mezi bohatými a chudými, což by vedlo k poklesu celkové úrovně blahobytu obyvatel. Úkolem vlády je prvotní distribuce, kdy odnímá část důchodů poplatníkům a poskytuje transferové platby (Široký, 2008, s. 13).

1.3.4 Stabilizační funkce

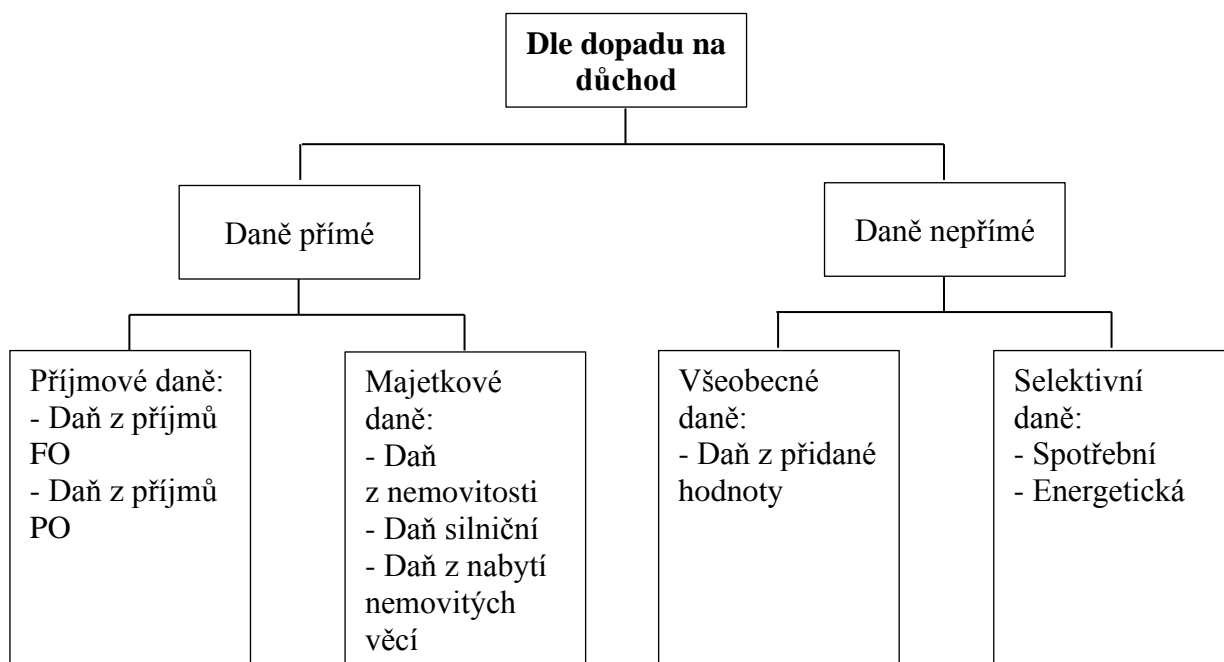
Poslední funkcí daní je funkce stabilizační, jejíž úkolem je redukování cyklických výkyvů v prospěch zajištění uspokojivé zaměstnanosti, cenové stability a ekonomického růstu (Kubátová, 2015, s. 19). Při nedostatečných a neuspokojivých hodnotách by měla vláda zasáhnout, a to prostřednictvím změn daní a vládních výdajů (Široký, 2015, s. 20).

1.4 Základní členění daní

V této subkapitole si vymezíme základní třídění daní, které lze klasifikovat podle různých hledisek. V současnosti máme celou řadu specifických členění daní, avšak zaměříme se pouze na základní členění, které nalezneme v každé knize týkající se daňové problematiky.

1.4.1 Dle dopadu na důchod poplatníka

Nejběžnějším členěním je klasifikace daní dle jejich dopadu na důchod poplatníka.

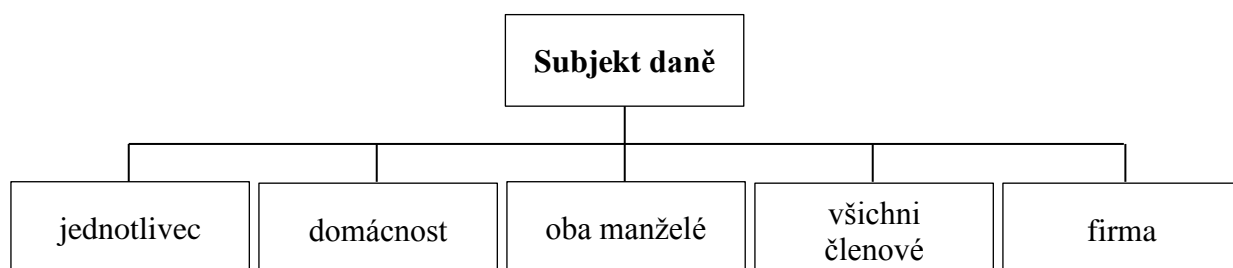
Obrázek 2 – Klasifikace daní dle dopadu na důchod poplatníka

Zdroj: Vlastní zpracování dle Krajňák (2018, s. 13)

Obrázek 2 ilustruje základní členění daně na daň přímou a nepřímou. Přímá daň se vyměřuje poplatníkovi na základě jeho důchodu či majetku a předpokládá se, že tuto povinnost nemůže převést na jiný subjekt. Daně přímé dále členíme na daň důchodovou neboli příjmovou a majetkovou. Typickou ukázkou důchodové daně je u nás daň z příjmů FO či PO. Mezi majetkové daně lze zařadit daň silniční, dědickou, darovací a daň z nemovitých věcí nebo z jejich nabytí. Nepřímé daně jsou zahrnuty v cenách zboží, služeb, převodů a pronájmů, a tak si mnohdy člověk ani neuvědomí, že je platí. Tyto daně klasifikujeme jako daně všeobecné či univerzální a selektivní. Jedinou univerzální daní je daň z přidané hodnoty. Naopak mezi výčet selektivních daní zařazujeme daň spotřební a ekologickou (Krajňák, 2018, s. 13).

1.4.2 Dle subjektu daně

Druhé členění zachycuje obrázek 3 týkající se klasifikace daní dle subjektu daně, kde se přesně vymezí osoba, souhrn osob či ekonomické subjekty, které mají povinnost daň zaplatit. Podle tohoto rozdělení lze osobu pojmenovat jako jednotlivce čili individuální FO, která vystupuje určitým jménem, trvalým bydlištěm a jedinečným znakem, jako např. rodné číslo jedince. Naopak ekonomickým subjektem je u nás domácnost, ve které hlava rodiny odvádí daň za celou rodinu jako celek. Dalším subjektem daně mohou být manželé, kdy se jejich příjmy sumarizují a vydělí dvěma, což je pro oba výhodou a může to tak znamenat snížení jejich daňové povinnosti. Na stejném principu funguje i subjekt nazývaný jako členové domácnosti. Jejich příjem se rovněž sumarizuje a vydělí počtem členů rodiny. Posledním ekonomickým subjektem je firma, která vystupuje s určitým jménem, právní formou, identifikačním číslem a má povinnost být zapsána do seznamu firem (Krajňák, 2018, s. 14).

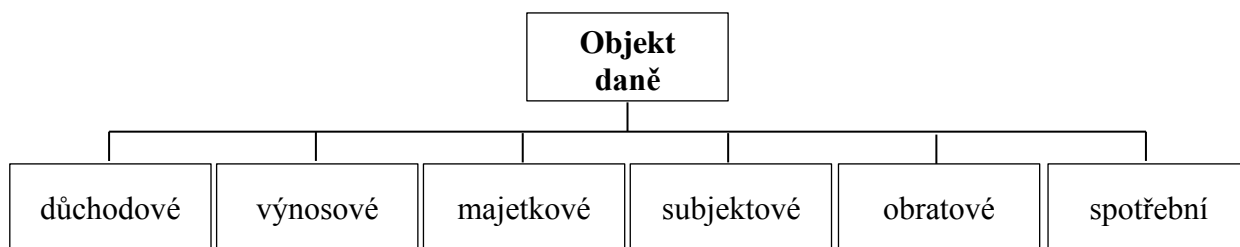

Obrázek 3 – Klasifikace daní dle subjektu daně

Zdroj: Vlastní zpracování dle Krajňák (2018, s. 14)

1.4.3 Dle objektu daně

Třetí a poslední členění vystihuje obrázek 4, který se týká klasifikace daní dle objektu daně. Toto rozdělení spočívá ve stanovení a definování předmětu daně a důvodu jejího odvádění. V tomto případě daně třídíme na: důchodové, výnosové, majetkové, subjektové, obrátové a spotřební. Důchodové daně se vztahují na důchody poplatníka, které mají mnohdy peněžní, ale také naturální podobu. V tomto případě je předmětem daně mzda, renta, zisk nebo také úrok. Výše výnosové daně se odhaduje pomocí vnějších znaků výdělečné činnosti. Mezi tyto znaky patří např. počet zaměstnanců, druh podnikání nebo i velikost samotné budovy. Majetková daň zdaňuje nemovitost či majetek, a to v případě držby či jeho nabytí. Subjektovou daní se rozumí taková daň, kterou je poplatník povinen platit ze své existence. Příkladem takové existence je i docílení určitého věku či poskytnutí volebního práva. Obrátová daň bývá uvrhnutá na hrubý či čistý obrát u každého výrobce, který se podílí na přípravě výrobku. Spotřební daň postihuje celkovou spotřebu (Krajňák, 2018, s. 15).

Obrázek 4 – Klasifikace daní dle objektu daně

Zdroj: Vlastní zpracování dle Krajňák (2018, s. 15)

1.5 Ukazatel daňového zatížení práce

Pro výpočet daňového zatížení poplatníka se využívá ukazatel tzv. efektivní daňové sazby (ETR_T , ETR_{T+SI}). Rozlišují se dvě formy těchto ukazatelů, a to dle skutečnosti, zda se do výpočtu zahrnují odvody na sociální pojištění či nikoliv. Pomocí následujících vzorců lze stanovit daňové zatížení práce u jednotlivých poplatníků:

$$ETR_T = T/Y * 100$$

$$ETR_{T+SI} = (T+SI)/Y * 100$$

kde T představuje daňovou povinnost poplatníka, SI povinné odvody sociálního pojištění placené zaměstnancem a Y hrubý příjem (Široký, 2016, s. 23).

2 DAŇ Z PŘÍJMU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Součástí tohoto celku je identifikace parametrů daně z příjmu v České republice, Slovensku a Rakousku. Podrobněji kapitola zkoumá jednotlivé země podle základních ukazatelů, a hlavně tedy podle daňových charakteristik. Zaměřuje se nejvíce na osobní důchodovou daň, avšak v menší míře zkoumá i sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, které s touto příjmovou daní úzce souvisí.

2.1 Historie

První zavedení daně, které proběhlo ve Velké Británii roku 1799, sloužilo k financování válek proti Napoleonovi. Po válce byl tento výběr na chvíli zrušen, avšak netrvalo to dlouho a daň byla opět zavedena, a to zejména kvůli válečnému zadlužení a nedostatku veřejných příjmů. Ve vyspělých zemích byla osobní důchodová daň zavedena až koncem 19. a začátkem 20. století. Na dnešním území České republiky byla daň konkrétně zavedena roku 1849. Tehdy se toto území nazývalo Rakousko-Uhersko. V současné době však existují země jako Bahamy, Bermudy, Kuvajt a další, které daň z osobních důchodů neplatí, neboť patří do tzv. daňových oáz. Tyto oázy jsou součástí naftových velmocí nebo turistických rájů a daně pro ně nejsou nezbytnými zdroji příjmů. Z počátku měla osobní důchodová daň pouze několikaprocentní sazby a zaměřovala se zejména na vysoké důchody. Období světových válek sebou přineslo obrovský růst těchto sazeb a jejich výše dosahovala až devadesáti procent. V 80. letech byla snaha tento obrovský nárůst snížit společně s progresí. Reformy v 80. letech a počátkem 90. let přinesly spoustu změn jako zvýšení podílu nepřímých daní, snižování sazeb o desítky procentních bodů a rozšíření základny osobních důchodů zrušením úlev, odpočitatelných položek a výjimek ze zdanění. Díky této reformě vznikla v České republice 1. 1. 1993 daň z příjmů fyzických osob (Kubátová, 2015, s. 163-164).

2.2 DPFO v České republice

V České republice tvoří daňový systém daně přímé a nepřímé, které jsou rozčleněny v kapitole předešlé. Kromě těchto daní zařazujeme do odvodů daňového charakteru pojistné na sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění a místní poplatky (Široký, 2018, s. 222).

Nejdůležitější příjmy státu tvoří především přímé daně důchodové, přímé daně majetkové a daně nepřímé. Přímé daně důchodové lze dále rozčlenit na daně ze zisku korporací a osobní důchodové daně. Mezi výčet přímých daní majetkových patří daň z nemovitosti, daň dědická,

daň darovací, daň z převodu nemovitosti a daň silniční, avšak od začátku roku 2014 byla daň dědická a darovací zrušena, proto již není součástí přímých daní majetkových (Šíroky, 2018, s. 222).

Osobní důchodová daň, nazývána v současnosti spíše jako daň z příjmu fyzických osob, je nejznámější daní daňového systému. Společně s daní z příjmu právnických osob je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Mezi poplatníky daně z příjmu fyzických osob zařazujeme fyzické osoby, které můžeme rozčlenit do dvou skupin, tedy na daňového rezidenta a daňového nerezidenta. Daňovým rezidentem se rozumí fyzická osoba, která má své bydliště na území České republiky nebo zde pobývá alespoň 183 dní v průběhu kalendářního roku, vyjma pobývání za účelem léčby či studia na škole. Tento rezident podléhá dani z příjmu fyzických osob za příjmy, které mu plynou ze zdrojů v České republice i v zahraničí. Naopak ten, kdo není daňovým rezidentem, je daňovým nerezidentem a má omezenou daňovou povinnost, neboť se na něho vztahují pouze odvody z příjmu fyzických osob ze zdrojů na území ČR (Česko, 2019a, § 2).

2.2.1 Předmět daně

Mezi základní výčet předmětu daně z příjmů fyzických osob zařazujeme:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy (Česko, 2019a, § 3 odst. 1).

Mezi příjmy ze závislé činnosti lze zařadit takové příjmy, které plynou ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru. Nejčastěji se jedná o příjmy plynoucí ze zaměstnání v podobě sjednané pracovní smlouvy, dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti. Za závislou činnost se dále považuje i plnění v podobě funkčního požitku, příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným či komanditisty komanditní společnosti. Nedílnou součástí jsou i odměny člena orgánu právnické osoby či likvidátora. Příjmy mohou mít podobu peněžního charakteru, ale i nepeněžního. Mezi nepeněžní příjem patří např. motorové vozidlo, které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci k používání pro služební i soukromé účely. Zákon určuje i spoustu

příjmů ze závislé činnosti, které jsou od daně osvobozené či předmětem daně nejsou. Mezi příjmy, které se svým charakterem nepovažují za příjmy ze závislé činnosti, lze zařadit náhrady cestovních výdajů či hodnotu osobních ochranných pracovních prostředků. Výčet příjmů osvobozených od daně zákon upravuje v § 6 odst. 9. Zde nalezneme např. problematiku týkající se hodnoty stravování, nealkoholických nápojů, přechodného ubytování či penzijního připojištění (Česko, 2019a, § 6 odst. 1, 6, 7 a 9).

Za příjmy ze samostatné činnosti se považují příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnostenského podnikání či z jiného podnikání a podíl společníka veřejné obchodní společnosti či komplementáře komanditní společnosti na zisku. Dále se za příjem ze samostatné činnosti považuje příjem z užití nebo poskytnutí práv, příjem z nájmu majetku a příjem z výkonu nezávislého povolání. Příjem v podobě náhrady cestovních výdajů poskytované společníkům veřejných obchodních společností a komplementářům komanditních společností se do předmětu daně nezařazuje. Příjmy, které jsou součástí předmětu daně, se následně sníží o výdaje, které lze uplatnit v prokázané výši nebo tzv. paušálem. V případě využití výdajů paušální způsobem nepřipadá v úvahu následná kombinace s výdaji prokazatelně vynaloženými (Česko, 2019a, § 7 odst. 1, 2, 7 a 10).

Tabulka 1 – Paušální uplatnění výdajů

Druh příjmu	Procenta	Maximální částka
Příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, živnostenského podnikání (řemeslné)	80 %	max. 1 600 000 Kč
Příjem z živnostenského podnikání	60 %	max. 1 200 000 Kč
Příjem z nájmu majetku	30 %	max. 600 000 Kč
Příjem z jiných příjmů ze samostatné činnosti	40 %	max. 800 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 7 (Česko, 2019a)

Příjmem z kapitálového majetku je nejčastěji příjem v podobě podílu na zisku, úroků, výher či jiných výnosů z vkladů na vkladní knížky. Zařazeny jsou zde i dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem a plnění ze soukromého životního pojištění. Tyto příjmy, až na pár výjimek uvedených v §8 odst. 3, jsou samostatným základem daně a jejich zdanění probíhá na základě zvláštní sazby daně. Na rozdíl od příjmů ze samostatné činnosti nelze uplatnit výdaje paušálem, a proto zde uplatňujeme výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Česko, 2019a, § 8 odst. 1 a 3).

Příjem v podobě nájmu z nemovitých věcí či bytů a movitých věcí zařazujeme do §9 nazývaném příjmy z nájmu. V případě takového příjmu, který plyne společně manželům z

nájmu, se jmění zdaňuje pouze u jednoho z nich. Pro sestavení základu daně musíme od příjmů odečíst výdaje, které jsou buď v prokazatelně vynaložené podobě nebo paušálně stanovené. Paušálem lze uplatnit 30 % z příjmů, avšak nejvýše do částky 600 000 CZK (Česko, 2019a, § 9 odst. 1, 2 a 4).

V §10 zákona o dani z příjmů nalezneme příjmy, které nezařazujeme do výše uvedených, avšak jsou součástí základu daně. Mezi takovéto příjmy řadíme např. příjmy z příležitostných činností či pronájmů, z úplatného převodu, výhry z her či soutěží a spoustu dalších. Kromě výčtu ostatních příjmů nalezneme v tomto paragrafu i příjmy, které jsou od daně osvobozené (Česko, 2019a, § 10 odst. 1).

2.2.2 Základ daně

Základem daně se rozumí částka, o kterou příjmy převyšují výdaje plynoucí poplatníkovi za zdaňovací období. V případě, kdy poplatníkovi plyne současně více druhů příjmů, je jeho základem daně součet dílčích základů daně. Pokud se jedná o příjem ze zaměstnaneckého poměru, bereme základ daně jako příjem poplatníka, který je navýšený o pojistné placené zaměstnavatelem (Česko, 2019a, § 5 odst. 1 a 2).

2.2.3 Odpočty od základu daně

Následným krokem výpočtu je úprava o položky odčitatelné a nezdánitelné, které snižují základ daně. Odčitatelné položky od základu daně lze uplatnit při splnění zákonných podmínek. Mezi odčitatelné položky řadíme ztrátu z minulých let, výdaje na podporu výzkumu a vývoje a výdaje na podporu odborného vzdělání (Česko, 2019a, § 34 odst. 1 a 4). Poplatník může dále snížit základ daně o jeho nezdánitelné části. Nezdánitelné části základu daně se vztahují na části bezúplatných plnění a darů, zaplacené členské příspěvky odborové organizace, příspěvky na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění, příspěvky na úhradu dalšího vzdělání a úroky z úvěru na bytové potřeby (Česko, 2019a, § 15). O tyto položky lze základ daně snížit pouze v daňovém přiznání nebo u zaměstnavatele pomocí ročního zúčtování záloh z příjmu (Štohl, 2018, s. 52). Tabulka 2 vyobrazuje maximální výše, které lze uplatnit jako nezdánitelné části základu daně.

Tabulka 2 – Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně	Maximální výše
Dary	2-15 % ze základu daně, min. 1 000 CZK,
Odbory	1,5 % zdanitelných příjmů (3 000 CZK)
Spoření na penzi	24 000 CZK
Úroky	300 000 CZK
Vzdělání	10 000 CZK, ZTP - 13 000, 15 000 CZK
Životní pojištění	max. 24 000 CZK

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 15 odst. 1, 3, 5, 6, 7 a 8 (Česko, 2019a)

Dary a bezúplatná plnění lze odečíst od základu daně tehdy, pokud jejich hodnota přesáhne za zdaňovací období 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 CZK. V případě darů na financování odstraňování následků živelné pohromy lze maximálně odečíst 15 % ze základu daně. Odečíst lze pouze ty dary, které jsou určeny na veřejně prospěšné účely, činnosti politických stran a pro fyzické osoby, které jsou v částečném/plném invalidním důchodu nebo nezletilé děti, které jsou závislé na péči jiné osoby (Česko, 2019a, § 15 odst. 1).

Kromě darů jsou nezdánitelnou položkou i členské příspěvky zaplacené členem odborové organizace. Uplatnit ji lze do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Maximální částka nesmí přesáhnout 3 000 CZK (Česko, 2019a, § 15 odst. 7).

Příspěvky na penzijní připojištění či doplňkové penzijní spoření, které přesáhlo částku 12 000 CZK může být odpočtem ze základu daně, avšak pouze do maximální částky 24 000 CZK. V případě odpočtu maximální částky ze základu daně je nutnost naspoření 36 000 CZK za rok, což za měsíc stanovuje částku 3 000 CZK (Česko, 2019a, § 15 odst. 5).

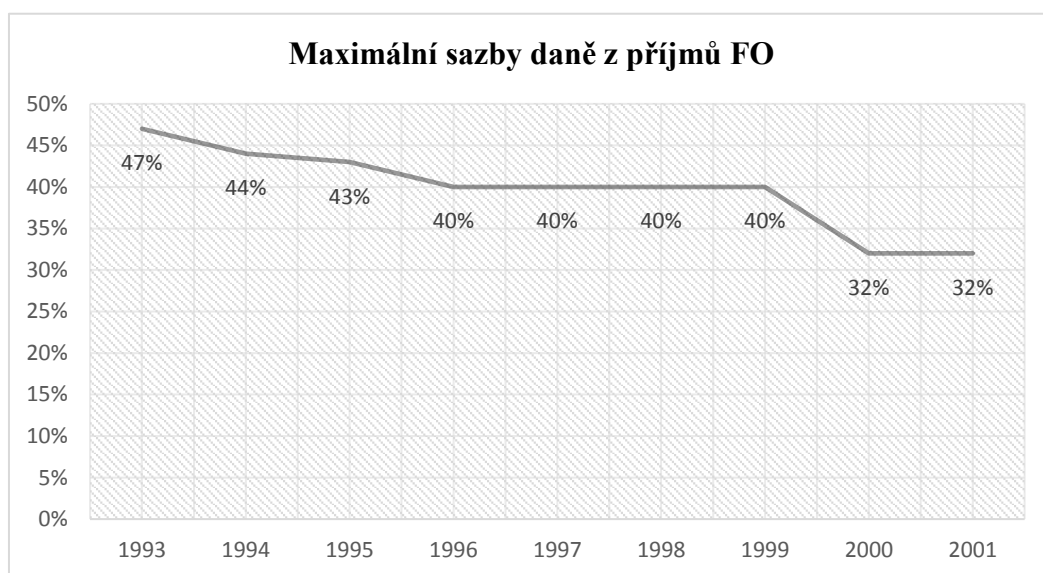
Podmínkou odpočtu zaplacených úroků z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru je důvod jejich použití na financování bytových potřeb. Celková částka úroků u poplatníka nesmí překročit ročně částku 300 000 CZK (Česko, 2019a, § 15 odst. 3 a 4).

Odečíst lze od základu daně i úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání, které nebyly placeny zaměstnavatelem a nebyly uplatněny jako prokazatelně vynaložené výdaje. Odpočet činí ročně částku do maximální výše 10 000 CZK. Výjimkou jsou lidé s lehkým zdravotním postižením, kteří si mohou odečíst 13 000 CZK a osoby s těžkým zdravotním postižením, kde maximální částka činí až 15 000 CZK ročně (Česko, 2019a, § 15 odst. 8).

Pojistné na soukromé životní pojištění lze ročně odepsat od základu daně v maximální výši 24 000 CZK. V případě plného odpočtu je předpokladem měsíční placení pojistného v částce 2 000 CZK (Česko, 2019a, odst. 6).

2.2.4 Sazba daně

Před stanovením velikosti daně se musí základ daně snížený o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně zaokrouhlit na celé stokoruny nahoru. Následně z této částky lze vypočítat pomocí sazby daně velikost daně (Česko, 2019a, § 16). V současnosti činí sazba daně z příjmu fyzických osob 15 % a je navíc navýšena o 7 %, pokud příjem poplatníka přesáhne částku 1 569 552 CZK za rok (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019a). Od roku 1993 proběhly značné změny ve vývoji sazby daně, které zachycuje obrázek 5.

Obrázek 5 – Maximální sazba daně z příjmů fyzických osob v letech 1993 až 2001

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová (2001, s. 115)

Nejvíce zdaněné příjmy sebou přinesl rok 1993. Pokud základ pro výpočet daně přesáhl 1 080 000 CZK za rok, mohla sazba daně dosahovat až 47 %. Sazba daně byla v této době klouzavě progresivní a členila se podle základu daně do 6 daňových pásem. V tabulce 3 jsou přehledně znázorněny jednotlivá pásma a sazby daně.

Tabulka 3 – Pásma sazeb daně z příjmů FO 1993

Základ pro výpočet daně		Sazby daně
od Kč (ročně)	do Kč (ročně)	
0	60 000	15 %
60 000	120 000	20 %
120 000	180 000	25 %
180 000	540 000	32 %
540 000	1 080 000	40 %
1 080 000	výše	47 %

Zdroj: Adamišín, Chromý a kolektiv, 2017, s. 79

Velkou změnou v roce 2000 bylo snížení počtu daňových pásem z 6 na 4, které sebou přineslo i transformaci posunu hranic posledního pásma z maximální částky 1 080 000 CZK na 312 000 CZK. Zároveň se snížila i nejvýše možná sazba daně, která činila 32 %. Z hlediska počtu daňových pásem zůstal rok 2006 stejný jako ten předchozí. Došlo pouze ke snížení minimální sazby daně z 15 na 12 %. Snížení této sazby vedlo k následnému navýšení minimální částky základu daně ze 102 000 na 121 200 CZK. Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob na území České republiky znázorňuje tabulka 4.

Tabulka 4 – Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob v České republice

Rok	Sazba daně
1993	klouzavě progresivní s 6 daňovými pásmy: od 15 % (základ daně do 60 000 Kč) po 47 % (pro část základu daně přesahující 1 080 000 Kč)
2000	klouzavě progresivní se 4 daňovými pásmy: od 15 % (základ daně do 102 000 Kč) po 32 % (pro část základu daně přesahující 312 000 Kč)
2006	klouzavě progresivní se 4 daňovými pásmy: od 12 % (základ daně do 121 200 Kč) po 32 % (pro část základu daně přesahující 312 000 Kč)
2008	rovná ve výši 15 % (u závislé činnosti ze SHM)
2016	rovná ve výši 15 % (u závislé činnosti ze SHM)

Zdroj: Široký, 2016, s. 58

Od roku 2008 máme na našem území zavedenou 15% sazbu daně z příjmů fyzických osob (Česko, 2019a, § 16).

2.2.5 Slevy na dani

Vypočtenou výši daně lze dále snížit o slevy na dani. Mezi základní slevy a zvýhodnění, které lze uplatnit měsíčně či ročně, patří:

- sleva na poplatníka,
- sleva na manželku (manžela),
- sleva z pobírání invalidního důchodu či pro držitele průkazu ZTP/P,
- sleva na studenta,
- daňové zvýhodnění na vyživované dítě (Česko, 2019a, § 35ba a § 35c).

Slevu na poplatníka mohou uplatnit všichni podnikatelé, zaměstnanci či např. starobní důchodci, kteří mají zdanitelné příjmy alespoň za část roku. Částka, kterou si mohou ročně uplatnit, činí 24 840 CZK. Měsíčně se částka uplatňuje učiněním podpisu k prohlášení poplatníka, ročně podáním daňového přiznání či žádostí o zúčtování u zaměstnavatele (Česko, 2019a, § 35ba odst. 1a).

Slevu na manžela (manželku) či partnera (partnerku) v registrovaném partnerství, kteří žijí ve společné domácnosti, lze uplatnit za kalendářní rok způsobem výše uvedeným nebo za kalendářní měsíc. Částka činí 24 840 CZK ročně jako u slevy na poplatníka. V případě uzavření sňatku během roku sleva činí 1/12 z 24 840 CZK za každý měsíc, ve kterém jsou partneři manželi. Tuto slevu lze uplatnit za podmínky, že příjem protějšku nepřesáhne hranici 68 000 CZK. Do příjmu se zahrnuje hrubá mzda, hrubé příjmy z podnikání, z pronájmu, starobní či invalidní důchody, nemocenské dávky, dávky v nezaměstnanosti a peněžitá podpora v mateřství. Naopak příjmem není rodičovský příspěvek, dávky sociální péče či státní příspěvky na penzijní připojištění (Česko, 2019a, § 35ba odst. 1b).

Sleva na invaliditu prvního a druhého stupně dosahuje částky 2 520 CZK za rok. Při třetím stupni invalidity se sleva navyšuje o dvojnásobek na 5 040 CZK. Nárok na slevu mají osoby, kterým byl invalidní důchod přiznán, zpětně lze uplatnit i slevu za předchozí období. V případě statusu zdravotně postiženého ZTP/P lze uplatnit 1/12 částky 16 140 CZK za každý kalendářní měsíc, za který bylo splněno podmínek. Doložením je průkaz ZTP/P či rozhodnutí úřadu práce (Česko, 2019a, § 35ba odst. 1c, 1d a 1e).

V případě soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo výcvikem lze využít slevy 4 020 CZK ročně na studenta, ale pouze za předpokladu, že věk studenta nepřesáhl 26 let nebo 28 let u prezenční formy doktorského studia na vysoké škole. Na slevu má student nárok za každý měsíc, ve kterém studium přetrvává. Pro uplatnění slevy na studenta je nutné doložit skutečnost potvrzením o studiu (Česko, 2019a, § 35ba odst. 1f).

Daňové zvýhodnění platí pro poplatníka, který vyživuje nezletilé dítě žijící ve společné domácnosti či dítě do 26 let svého věku, které se připravuje na budoucí povolání studiem či výcvikem. Na první dítě lze využít slevy 15 204 CZK ročně, na druhé vyživované dítě 19 404 CZK ročně a na třetí a každé další 24 204 CZK ročně (Česko, 2019a, § 35c odst. 1).

2.2.6 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Do systému sociálního zabezpečení v České republice patří nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti (Česko, 2019b, § 1). V tabulce 5 jsou uvedeny sazby pojistného z vyměřovacího základu včetně sazeb na veřejné zdravotní pojištění.

Tabulka 5 – Sazby pojistného z vyměřovacího základu

	Veřejné zdravotní pojištění	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	4,5 %	0,0 %	6,5 %	0,0 %
Zaměstnavatel	9 %	2,1 %	21,5 %	1,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle EY Global Limited (2019, s. 368-369)

Účastí na veřejném zdravotním pojištění vzniká pojištěncům nárok na plnou či částečně hrazenou zdravotní péči v oblasti České republiky i v zahraničí. Institucí spravující veřejné zdravotní pojištění je konkrétní zdravotní pojišťovna, kterou si vybere pojištěnec dle svého výběru. Účast na tomto pojištění je povinná, a tedy každá osoba musí být evidována u zvolené zdravotní pojišťovny. Pro stanovení výše zdravotního pojištění je zapotřebí znát výši vyměřovacího základu, sazbu pojistného a rozhodné období, ke kterému se pojistné vztahuje. Na základě těchto znalostí stanovíme pojistné jako součin sazby a vyměřovacího základu za rozhodné období. Tímto obdobím se zpravidla myslí měsíc, pouze osoby samostatně výdělečně činné mají rozhodné období v délce kalendářního roku. Na konci roku se na základě účetní evidence a daňového přiznání stanoví skutečná výše pojistného. Kromě povinnosti řádného placení mají osoby účastnéné na veřejném zdravotním pojištění povinnost oznamovací. Zaměstnavatel má povinnost každý měsíc posílat příslušné zdravotní pojišťovně přehled o vyměřovacím základu a odvedeném pojistném. Povinností zaměstnance je informovat svého zaměstnavatele o zdravotní pojišťovně, u které je nahlášen (VZP ČR, 2020).

Platba sociálního zabezpečení zahrnuje platby pojistného na důchodovém pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění. Správní institucí sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je Česká správa sociálního zabezpečení. Podílet se na platbě sociálního zabezpečení mají zaměstnavatelé, zaměstnanci účastni na důchodovém pojištění, osoby samostatně výdělečně činné a lidé, kteří se dobrovolně důchodově připojistili. Osoby samostatně výdělečně činné mají povinnost každý rok předávat správě sociálního zabezpečení tiskopis, který se nazývá Přehled o příjmech a výdajích z podnikání. Výpočet sociálního zabezpečení probíhá na stejném principu jako výpočet zdravotního pojištění. Podmínkou správného výpočtu je znalost tří faktorů: sazby, vyměřovacího základu a rozhodného období. Poté získáme součinem sazby a vyměřovacího základu jeho výši (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019b).

2.3 DPFO v Slovenské republice

Daň z příjmu fyzických osob v Slovenské republice vymezuje zákon č. 595/2003 zákona o dani z příjmu. Ustanovení upravuje kromě daně z příjmu fyzických a právnických osob i způsob placení a výběr daně (Slovensko, 2019, § 1). Kromě daně z příjmů tvoří daňovou soustavu Slovenské republiky daně z přidané hodnoty, spotřební daně, místní daně a poplatky. Mezi místní daně, které vybírá obec, patří např. daň z nemovitosti, daň ze psa, daň za užívání veřejného prostranství, daň za nevýherní hrací přístroje a daň z motorových vozidel. Avšak za nejdůležitější odvod státu řadí Slovenská republika pojistné sociálního pojištění (Široký, 2018, s. 320).

2.3.1 Předmět daně

Veškeré příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou od daně z příjmu osvobozeny, podléhají daňovému zdanění. Mezi takovéto příjmy patří:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z podnikání, jiné samostatně výdělečné činnosti, z pronájmu a užití díla a uměleckého výkonu,
- příjmy z kapitálového majetku,
- ostatní příjmy (Slovensko, 2019, § 3 odst. 1).

Příjmem ze závislé činnosti se podle zákona rozumí nejčastěji příjem z pracovněprávního, služebního, členského a obdobného poměru, příjem společníků a jednatelů, platy a funkční příplatky (Slovensko, 2019, § 5 odst. 1).

Do příjmů z podnikání podle §6 zahrnujeme příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnosti, z podnikání vykonávaného podle zvláštních předpisů či příjmy společníků veřejné obchodní společnosti a komanditistů komanditní společnosti. Kromě příjmů z podnikání zařazujeme do téhož paragrafu i příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti, mezi které patří příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, příjmy znalce, tlumočnicka, příjmy z činnosti zprostředkovatele či příjmy z činnosti, která není živností ani podnikáním. Výdaje u příjmů z podnikání a samostatně výdělečné činnosti, lze uplatnit pomocí 60% výše z úhrnu příjmů, avšak do částky 20 000 EUR. Mezi příjmy z pronájmu patří příjmy z nemovitostí a movitých věcí (Slovensko, 2019, § 6 odst. 1, 2 a 10).

Mezi příjmy kapitálového majetku patří např. úroky a jiné výnosy z cenných papírů, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladní knížky, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, dávky z doplňkového důchodového spoření a další (Slovensko, 2019, § 7 odst. 1).

Do skupiny ostatních příjmů zákon řadí příjmy z příležitostných činností, příjmy z převodu vlastnictví nemovitosti, příjmy z prodeje movitých věcí, příjmy z převodu cenných papírů a důchody. U příležitostné zemědělské činnosti, lesního a vodního hospodářství lze uplatnit výdaje ve výši 25 % z příjmů do výše 5 040 EUR (Slovensko, 2019, § 8 odst. 1 a 9).

Naopak do předmětu daně z příjmů fyzických osob nezařazujeme přijatou náhradu a příjem získaný vydáním, příjem získaný darováním nebo děděním, úvěr a půjčku a podíl na zisku. Příjem získaný vydáním lze chápat jako příjem vyplacený či vydaný na principu zvláštního předpisu, např. zákon o soudní rehabilitaci či zákon o úpravě vlastnických práv. Příjem získaný v podobě darování či dědění nemovitosti, bytu, nebytového prostoru předmětem daně není, avšak příjmy z nich plynoucí součástí předmětu daně jsou. Výjimkou jsou i úvěry a půjčky, které mají nenávratnou podobu, tedy bezúročnou či za úrok nižší než obvyklý. V takovém to případě je do předmětu daně započítáváme. Do předmětu daně ovšem v žádném případě nezahrnujeme podíl na zisku vyplacený po zdanění obchodní společnosti či družstva (Slovensko, 2019, § 3 odst. 2a).

Výčet příjmů osvobozených od daně z příjmů nalezneme v ustanovení §9 zákona o dani z příjmů. Nejčastějším osvobozeným příjmem je zejména příjem z prodeje bytu nebo domu, který není zahrnut v obchodním majetku. Mezi další osvobozené příjmy řadíme sociální příjmy a transfery, stipendia, přijaté náhrady škody a další (Slovensko, 2019, § 9 odst. 1 a 2).

2.3.2 Základ daně

Základ daně vypočítáme jako součet dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů, které následně lze snížit o nezdánitelné části základu daně či o daňovou ztrátu. Základem daně je u závislé činnosti zdanitelný příjem snížený o pojistné a příspěvky, které je povinen zaměstnanec platit či o příspěvky na zahraniční pojištění zaměstnance (Slovensko, 2019, § 4 odst. 1, 2 a 3).

2.3.3 Nezdánitelné části základu daně a daňový bonus

Poplatníkovi umožňuje zákon o dani z příjmů uplatnit následující nezdánitelné části základu daně a daňové bonusy:

- nezdánitelné části základu daně na poplatníka,
- nezdánitelné části základu daně na manžela/manželku,
- daňový bonus na vyživované dítě,
- zaměstnanecké prémie,
- příspěvky na důchodové spoření a penzijní připojištění,
- úhrady spojené s lázeňskou péčí (Slovensko, 2019, § 11).

V případě, kdy se základ daně rovná nebo je nižší než 100násobek životního minima (205,7 EUR), lze uplatnit nezdánitelnou část základu daně na poplatníka ve výši 3 937,35 EUR ročně. Pokud je ovšem základ daně vyšší než 100násobek životního minima, může poplatník uplatnit nezdánitelnou část základu daně, kterou vypočítá jako rozdíl mezi 44,2násobkem životního minima a $\frac{1}{4}$ základu daně. V případě dosažení základu daně ve výši 3 021,36 EUR měsíčně nelze uplatnit již žádnou nezdánitelnou část základu daně (Slovensko, 2019, § 11 odst. 2).

Poplatník může uplatnit i nezdánitelnou část základu daně na manželku, která žije s poplatníkem ve společné domácnosti a splňuje alespoň jeden ze čtyř předpokladů. První podmínkou je tříletá péče o dítě, resp. šestiletá u dítěte se zdravotním postiženým. Druhým

kritériem je zařazení manžela/manželky v evidenci uchazečů o zaměstnání. Dalším bodem je pobírání zaopatřovacích prostředků a posledním kritériem je manžel/manželka s těžkým zdravotním postiženým (Slovensko, 2019, § 11 odst. 4a). Pro výpočet nezdánitelné části základu daně (NČZD) je potřeba určit, zda je základ daně poplatníka roven, nižší nebo vyšší než 35 268,06 EUR (Slovensko, 2019, § 11 odst. 3).

Pokud je základ daně roven nebo nižší než 35 268,06 EUR a:

- a) manžel/manželka nemá vlastní příjem, tak NČZD = 3 830,02 EUR ročně,
- b) manžel/manželka má vlastní příjem nepřesahující 3 830,02 EUR, vypočítáme NČZD jako rozdíl 3 830,02 EUR a vlastního příjmu manžela/manželky,
- c) manžel/manželka má vlastní příjem přesahující 3 830,02 EUR, tak NČZD = 0 (Slovensko, 2019, § 11 odst. 3a).

Pokud je základ daně vyšší než 35 268,06 EUR a:

- a) manžel/manželka nemá vlastní příjem, vypočítáme NČZD jako rozdíl 12 647,032 EUR a $\frac{1}{4}$ základu daně,
- b) manžel/manželka má vlastní příjem, vypočítáme NČZD jako rozdíl 12 647,032 EUR, $\frac{1}{4}$ základu daně a vlastního příjmu manžela/manželky (Slovensko, 2019, § 11 odst. 3b).

Příjmem manžela/manželky se rozumí příjem snížený o zaplacené pojistné a příspěvky, které byl/byla povinný/á zaplatit ze svého příjmu. Do příjmu manžela/manželky nezahrnujeme zaměstnanecké prémie, daňový bonus, zvýšení důchodu pro bezmocnost, státní sociální dávky a stipendium poskytované studentovi (Slovensko, 2019, § 11 odst. 4b).

Daňový bonus lze uplatnit, pokud měl poplatník za zdaňovací období příjmy ze závislé činnosti nebo z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, a to alespoň ve výši 6násobku minimální mzdy (520 EUR) a vykazoval dílčí daňový základ. Tento bonus nelze uplatnit v případě vykazování daňové ztráty z příjmů. Další podmínkou pro uplatnění daňového bonusu je skutečnost, že dítě poplatník vyživuje ve své domácnosti. Poté je daňový bonus stanoven následovně:

- a) na dítě do 6 let věku lze od ledna do března 2019 uplatnit 22,17 EUR měsíčně a od dubna do prosince 2019 částku 44,34 EUR měsíčně,

- b) na dítě nad 6 let věku lze měsíčně uplatnit 22,17 EUR (EY Global Limited, 2019, s. 1 362).

Na zaměstnanecké prémii má poplatník nárok tehdy, pokud odpracoval alespoň šest měsíců a jeho příjem ze závislé činnosti nebyl nižší než 6násobek minimální mzdy. Pro výpočet existují dva různé postupy podle výše příjmů. Pokud je:

- a) příjem nižší než 12násobek minimální mzdy, stanovíme prémii jako 19 % z rozdílu sumy nezdanitelné části základu daně a základu daně vypočteného ze sumy 12násobku životního minima,
- b) příjem vyšší než 12násobek minimální mzdy, stanovíme prémii jako 19 % z rozdílu sumy nezdanitelné části základu daně a základu daně vypočteného z posuzovaných příjmů (Široký, 2018, s. 322-323).

Snížit základ daně lze i o příspěvky na penzijní připojištění, které v úhrnné maximální výši mohou dosahovat až 180 EUR za rok. Kromě penzijního připojištění lze snížit základ daně o prokazatelně zaplacené úhrady spojené s lázeňskou péčí. Nejvýše možnou uplatněnou částkou je 50 EUR za rok (Slovensko, 2019, § 11 odst. 9 a 12).

2.3.4 Sazba daně

Sazba daně pro fyzické osoby v Slovenské republice činí 19 % z části základu daně, která nepřesáhne 176,8násobek sumy platného životního minima (205,7 EUR) včetně. Částka, která převyšuje tento limit se daní sazbou 25 % z této části základu daně (Accace, 2019, s. 14).

2.3.5 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Sociální pojištění je pro zaměstnance i zaměstnavatele v Slovenské republice povinnou platbou. Mezi sociální pojistné, které si hradí zaměstnanec patří příspěvky na důchodové starobní pojištění, zdravotní pojištění, důchodové pojištění invalidní, nemocenské pojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti. Zaměstnavatel odvádí za svého zaměstnance navíc úrazové pojištění, rezervní fond solidarity a garanční fond. Tabulka 6 poukazuje na základní příspěvky sociálního pojištění, které má zaměstnavatel odvádět za svého zaměstnance (EY Global Limited, 2019, s. 1 356).

Tabulka 6 – Příspěvky sociálního pojištění placené zaměstnavatelem

Příspěvky	Zaměstnavatel (v %)	Zaměstnanec (v %)
Důchodové starobní pojištění	14	4
Zdravotní pojištění	10	4
Důchodové pojištění invalidní	3	3
Nemocenské pojištění	1,4	1,4
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	1	1
Úrazové pojištění	0,8	-
Rezervní fond solidarity	4,75	-
Garanční fond	0,25	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle EY Global Limited (2019, s. 1 356)

2.4 DPFO v Rakousku

Daňový systém Rakouska se skládá z přímých důchodových daní, nepřímých daní a sociálního pojištění. Přímé důchodové daně člení stát na daně ze zisku korporací a osobní důchodové daně s klouzavě progresivní sazbou. Mezi nepřímé daně zařazuje Rakousko daň z přidané hodnoty a akcízy. Doplnujícími daněmi daňové soustavy jsou majetkové daně, daň z motorových vozidel a řada daní místních (Široký, 2018, s. 307).

V Rakousku vymezuje daň z příjmů fyzických osob zákon o dani z příjmů, který se nazývá Einkommensteuergesetz/ESTG, BGBl. č. 400/1988. V zákoně nalezneme pouze informace týkající se dani z příjmů fyzických osob. Právníky osoby vymezuje zákon samostatně v jiném právním předpisu.

2.4.1 Předmět daně

Zákon o dani z příjmů fyzických osob člení příjmy do sedmi kategorií podle činnosti, kterou poplatník vykonává. Mezi zdanitelné příjmy patří:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví,
- příjmy ze samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy ze živnostenského podnikání,
- příjem ze závislé činnosti,
- příjem z kapitálového majetku,
- příjmy z pronájmu a leasingu,

- ostatní příjmy (Rakousko, 2019, § 2 odst. 3).

Příjem ze zemědělství a lesnictví se podle zákona rozumí příjem z provozu zemědělství, lesnictví, vinařství, zahradnictví a příjem z lovu, pokud je v souladu s provozem zemědělství a lesnictví. Další součástí je i příjem z hospodářských zvířat a chovů či z vnitrozemského rybolovu a včelařství (Rakousko, 2019, § 21).

Do příjmů ze samostatné výdělečné činnosti zákon zařazuje příjmy z práce na volné noze v podobě příjmů z vědecké, umělecké, písemné, pedagogické nebo vzdělávací činnosti. Součástí je i příjem stavebního inženýra, lékaře či veterináře, právníka, notáře, obchodního konzultanta, novináře či tlumočnicka. Do skupiny příjmů ze samostatné výdělečné činnosti spadá i příjem z terapeutické a psychologické činnosti osob či z práce porodní asistentky (Rakousko, 2019, § 22).

Nejčastějším příjmem z živnostenského podnikání je příjem, který je ze samostatné a trvale udržitelné činnosti, a současně není příjmem výše uvedeným. Mezi takovéto příjmy náleží tesařské, klempířské práce a obchodníky podniky. Do příjmů z živnostenského podnikání patří i podíly na zisku akcionářů společností, ve kterých jsou partneři považováni za spolupodnikatele (Rakousko, 2019, § 23).

Příjem ze závislé činnosti vychází z pracovněprávního vztahu ze stávajícího nebo předchozího zaměstnání a má podobu platu, mzdy, odměny, prémie, dávek za zaměstnání, příspěvků na penzijní pojištění apod (Rakousko, 2019, § 25).

Ve skupině příjmů z kapitálového majetku nalezneme příjmy v podobě dividend, úroků a jiných příjmů z akcií, úroků z hypoték, úroků a jiných výnosů z ostatních kapitálových požadavků jako jsou půjčky, dluhopisy, hypotéky a další (Rakousko, 2019, § 27).

Do příjmů z pronájmu a leasingu zákon zahrnuje příjmy z pronájmu movitých věcí, nemovitostí či příjmy plynoucí z dočasného udělování práv, zejména literárních, průmyslových, autorských atd. Další součástí jsou příjmy v podobě výnosů z prodeje či pronájmu pohledávek (Rakousko, 2019, § 28).

O ostatních příjmech hovoříme tehdy, pokud příjem nelze zařadit do výše uvedených příjmů. Jedná se nejčastěji o příjmy důchodové či o příjmy z příležitostných pronájmů movitého majetku (Rakousko, 2019, § 29).

Od daně z příjmů jsou osvobozeny sociální příspěvky a pomoci, platby obdržené z nadací či veřejných fondů pro podporu v oblasti umění, vědy nebo výzkumu a stipendia. Další

osvobozené příjmy upravuje zákon o dani z příjmů v §3 Osvobození od daně (Rakousko, 2019, § 3).

2.4.2 Základ daně

Základem daně je součet dílčích příjmů podle jednotlivých druhů, které se sníží o výdaje prokazatelně vynaložené nebo v paušální výši (Široký, 2018, s. 309).

Paušální uplatnění výdajů se vypočítá jako procento z hrubé mzdy po odečtení sociálního pojištění. Tyto výdaje může uplatnit pouze určitá skupina poplatníků (Rakousko, 2019, § 22 až § 23). Tabulka 7 znázorňuje jednotlivé skupiny poplatníků včetně jejich procentních sazeb z hrubé mzdy a maximální možné uplatnitelné částky.

Tabulka 7 – Paušální odpočet výdajů u speciálních skupin poplatníků

	Sazby (v %)	Max. uplatnitelné částky (v EUR)
Umělci a hudebníci	5	2 628
Novináři, televizní reportéři	7,5	3 942
Obchodní zástupci	5	2 190

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rakousko(2019, § 22 až § 23)

Kromě uznatelných výdajů nezahrnujeme do základu daně částky osvobozené od daně, ztráty z jednotlivých druhů příjmů a jiné úlevy (Rakousko, 2019, § 3).

2.4.3 Odpočitatelné položky

Vypočítanou daň si lze následně snížit o odpočitatelné položky. Od základu daně lze odečíst hodnotu daru určenou pro charitativní organizace či pro podporu výzkumu a vývoje vzdělávacích institucí až do výše 10 %. Dalšími položkami, které snižují základ daně, jsou uhrazené příspěvky církevním společnostem do výše 400 EUR/ročně, náklady na bydlení a rekonstrukci do výše 2 920 EUR/ročně a příspěvky na pojistné či bydlení (Rakousko, 2019, § 4)

Kromě výše uvedených základních odpočitatelných položek lze základ daně snížit ještě o úrokové platby, pojistné ze životního pojištění či o pořizovací náklady na nově vydanou akcii (Rakousko, 2019, § 4).

2.4.4 Sazba daně

Sazba daně z příjmů je v Rakousku stanovena podle celkové výše zdanitelného příjmu ze všech skupin příjmů. Sazba se pohybuje v rozmezí 0-55 %. U zdanitelných příjmů

nepřesahujících 11 000 EUR ročně je sazba daně nulová. Naopak zdanitelné příjmy, které přesahují 1 000 000 EUR ročně jsou zdaněny sazbou 55 %. (EY Global Limited, 2019, s. 75-76). Jednotlivé výše zdanitelných příjmů a jejich sazeb udává tabulka 8.

Tabulka 8 – Výše sazeb u jednotlivých zdanitelných příjmů

Zdanitelný příjem (v EUR)	Sazba (v %)
prvních 11 000	0
dalších 7 000	25
dalších 13 000	35
dalších 29 000	42
dalších 30 000	48
dalších 910 000	50
nad 1 000 000	55

Zdroj: Vlastní zpracování dle EY Global Limited (2019, s. 75-76)

2.4.5 Sleva na dani

Vypočítanou daň si lze následně snížit o slevy na dani. Tabulka 9 poukazuje na přehled daňových úlev včetně jejich částek.

Tabulka 9 – Přehled daňových úlev

Sleva na dani	Částka
Rodinný bonus Plus	max. 1 500 EUR/ročně, 500EUR/ročně
Sleva na zaměstnance = tzv. Penderpauschale	max. 3 672 EUR
Sleva na důchodce	400 EUR/ročně
Samoživitel či jediný rodič – manžel/manželka	
1. dítě	494 EUR/ročně
2. dítě	669 EUR/ročně
3. dítě a každé další dítě	889 EUR/ročně + 220 EUR/ročně na další
Sleva na dítě	58,40 EUR/měsíčně

Zdroj: Vlastní zpracování dle BMF (2019)

Rodinný bonus plus snižuje daňové zatížení o částku 1 500 EUR/ročně za předpokladu, že rodina dostává na dítě rakouský rodinný příspěvek. Ve věku 18. let, kdy se dítě stává plnoletým, se částka snižuje na 500 EUR/ročně (BMF, 2019).

Sleva na zaměstnance vycházela na 400 EUR/ročně. Tato částka odpočtu byla zrušena a nahrazena tzv. Penderpauschalem. Částka odpočtu se odvíjí od vzdálenosti a přiměřenosti veřejné dopravy mezi bydlištěm poplatníka a jeho místem výkonu práce (BMF, 2019).

Pokud důchodce pobírá důchod do částky 17 000 EUR/ročně, lze uplatnit odpočet ve výši 400 EUR/ročně. U příjmů, které jsou mezi 17 000 a 25 000 EUR/ročně, dochází k přepočtu. Od 25 000 EUR se odečte důchodový příjem a výsledná částka se vynásobí 5 % (BMF, 2019).

Poplatník má nárok na slevu na dítě, pokud příjem manžela/manželky či rodiče samoživitele nepřesáhne 6 000 EUR/ročně. V takovém případě lze uplatnit slevu 494 EUR/ročně na jedno dítě, 669 EUR/ročně na dvě děti a 220 EUR/ročně za každé další dítě (BMF, 2019).

Daňový odpočet na dítě je vyplácen společně s rodinnými příspěvky, které jsou rovněž osvobozeny od daně z příjmů (BMF, 2019). Tabulka 10 zachycuje měsíční rodinné příspěvky podle věku dítěte.

Tabulka 10 – Měsíční rodinné přídatky

Věk dítěte	Měsíční rodinné přídatky (v EUR)
0-2 roky	111,80
3-9 let	119,60
10-18 let	138,80
nad 19 let	162,00

Zdroj: KPMG, 2016

2.4.6 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Povinností každého zaměstnavatele je platba sociálního pojištění za všechny své zaměstnance. Mezi sociální pojistné hrazené zaměstnancem patří penzijní pojištění, zdravotní pojištění, pojištění pro případ nezaměstnanosti a fond bydlení. Zaměstnavatel odvádí za svého zaměstnance navíc úrazové pojištění a pojištění proti platební neschopnosti. Tabulka 11 znázorňuje jednotlivé příspěvky a jejich sazby vyjádřené v procentech.

Tabulka 11 - Příspěvky sociálního pojištění placené zaměstnavatelem

Příspěvky	Zaměstnavatel (v %)	Zaměstnanec (v %)
Penzijní pojištění	12,55	10,25
Zdravotní pojištění pro manuálně pracující	3,78	3,87
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	3,00	3,00
Úrazové pojištění	1,30	-
Pojištění proti platební neschopnosti	0,35	-
Fond bydlení	0,50	0,50

Zdroj: Vlastní zpracování dle EY Global Limited (2019, s.77)

3 STANOVENÍ ČISTÉ MZDY VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Třetí část bakalářské práce je zaměřena na zpracování výpočtu čistých mezd u jednotlivých poplatníků. Jednotlivé kapitoly jsou rozpracovány podle zkoumaných zemí. U každé země je propočtená čistá mzda dle profese. Mezi vybranými profesemi je IT technik, učitel na základní škole a administrativní pracovník. Vybrány jsou dle skutečnosti, že mezi průměrnou hrubou mzdou IT technika a administrativního pracovníka je značný rozdíl.

3.1 Česká republika

Průměrná hrubá měsíční mzda přepočtená na počty zaměstnanců v České republice byla pro 3. čtvrtletí roku 2019 stanovena na částku 33 697 CZK (Český statistický úřad, 2019). Jednotlivé profese, průměrný počet zaměstnanců na plně zaměstnané a průměrnou hrubou měsíční mzdou na počet zaměstnanců znázorňuje tabulka 12.

Tabulka 12 – Průměrná hrubá měsíční mzda dle profese

	Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané			Průměrná hrubá měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců		
	v tis.	Přírůstek/úbytek proti 3. čtvrtletí 2018		v Kč	Přírůstek/úbytek proti 3. čtvrtletí 2018	
		v tis.	%		v Kč	%
ČR, celkem	4 075,3	5,4	0,1	33 697	2 163	6,9
IT technik	122,0	2,4	2,0	57 785	3 021	5,5
Administrativní pracovník	193,9	-6,5	-3,3	22 639	1 661	7,9
Učitel na ZŠ	298,5	8,3	2,8	34 489	3 436	11,1

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Modelovým příkladem pro Českou republiku je poplatník A, který pracuje na pozici IT technika a jeho měsíční hrubý příjem činí 57 785 CZK. Dále poplatník B, který pracuje jako učitel na základní škole a náleží mu měsíční hrubý příjem v částce 34 489 CZK. A v neposlední řadě poplatník C, který pracuje jako administrativní pracovník a jeho měsíční hrubý příjem činí 22 639 CZK. Pro všechny modelové případy poplatníků platí:

- Poplatník je daňovým rezidentem a má své bydliště na území České republiky.
- Zaměstnavatel hradí povinné pojistné na ZP a SP ve výši 9 % a 25 % z hrubé mzdy.
- Zaměstnanec hradí povinné pojistné na ZP a SP ve výši 4,5 % a 6,5 % z hrubé mzdy.

- Sazba daně činí 15 % ze základu daně.
- Výpočet čisté mzdy je rozdělen na poplatníka bez rodiny a s rodinou. Dále je propočten rozčleněn do tří úrovní příjmů – 80, 100 a 150% průměrné mzdy.
- Poplatník bez rodiny uplatňuje slevu na dani na poplatníka v částce 2 070 CZK.
- Poplatník s rodinou uplatňuje nejenom slevu na dani na poplatníka, ale i slevu na dani na manželku, neboť její příjem za kalendářní rok nepřesáhl částku 68 000 CZK. Tato sleva činí 2 070 CZK.
- Poplatník s rodinou má dvě nezletilé děti žijící ve společné domácnosti, které vyživuje. Daňové zvýhodnění činí na první dítě 1 267 a na druhé dítě 1 617 CZK.

3.1.1 Čistá mzda IT technika

V České republice činí průměrná měsíční hrubá mzda IT technika 57 785 CZK (Český statistický úřad, 2019). V tabulce 13 je vypočtena daňová povinnost poplatníka A včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 13 – Čistá mzda IT technika

		Bez rodiny (v Kč)			S rodinou (v Kč)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda (v Kč)		46 228	57 785	86 678	46 228	57 785	86 678
Pojistné – zaměstnavatel 34 %		15 718	19 647	29 471	15 718	19 647	29 471
Superhrubá mzda – základ daně		61 946	77 432	116 149	61 946	77 432	116 149
Zaokrouhlení na 100 Kč dolů		61 900	77 400	116 100	61 900	77 400	116 100
Daň 15 % (SZD 7 %)		9 285	11 610	17 415	9 285	11 610	17 415
Sleva na dani	na poplatníka	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070
	na manželku	-	-	-	2 070	2 070	2 070
Daň po slevě		7 215	9 540	15 345	5 145	7 470	13 275
Daňové zvýhodnění na dvě děti		-	-	-	2 884	2 884	2 884
Konečná daň (- daňový bonus)		7 215	9 540	15 345	2 261	4 586	10 391
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4,5 %	2 080	2 600	3 901	2 080	2 600	3 901
	SP 6,5 %	3 005	3 756	5 634	3 005	3 756	5 634
Celkové odvody ze mzdy		12 300	15 896	24 880	7 346	10 942	19 926
Čistá mzda		33 928	41 889	61 798	38 882	46 843	66 752

Zdroj: Vlastní zpracování

3.1.2 Čistá mzda učitele na základní škole

Průměrná měsíční hrubá mzda učitelů v České republice na základní škole činí 34 489 CZK (Český statistický úřad, 2019). V tabulce 14 je vypočtena daňová povinnost poplatníka B včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 14 – Čistá mzda učitele na ZŠ

		Bez rodiny (v Kč)			S rodinou (v Kč)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda (v Kč)		27 591	34 489	51 734	27 591	34 489	51 734
Pojistné – zaměstnavatel 34 %		9 381	11 726	17 590	9 381	11 726	17 590
Superhrubá mzda – základ daně		36 972	46 215	69 324	36 972	46 215	69 324
Zaokrouhlení na 100 Kč dolů		36 900	46 200	69 300	36 900	46 200	69 300
Daň 15 % (SZD 7 %)		5 535	6 930	10 395	5 535	6 930	10 395
Sleva na dani	na poplatníka	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070
	na manželku	-	-	-	2 070	2 070	2 070
Daň po slevě		3 465	4 860	8 325	1 395	2 790	6 255
Daňové zvýhodnění na dvě děti		-	-	-	2 884	2 884	2 884
Konečná daň (-daňový bonus)		3 465	4 860	8 325	-1 489	-94	3 371
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4,5 %	1 242	1 552	2 328	1 242	1 552	2 328
	SP 6,5 %	1 793	2 242	3 363	1 793	2 242	3 363
Celkové odvody ze mzdy		6 500	8 654	14 016	1 546	3 700	9 062
Čistá mzda		21 091	25 835	37 718	26 045	30 789	42 672

Zdroj: Vlastní zpracování

3.1.3 Čistá mzda administrativního pracovníka

Průměrná měsíční hrubá mzda administrativního pracovníka činí 22 639 CZK (Český statistický úřad, 2019). Tabulka 15 vyobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka C včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 15 – Čistá mzda administrativního pracovníka

		Bez rodiny (v Kč)			S rodinou (v Kč)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda (v Kč)		18 111	22 639	33 959	18 111	22 639	33 959
Pojistné – zaměstnavatel 34 %		6 158	7 697	11 546	6 158	7 697	11 546
Superhrubá mzda – základ daně		24 269	30 336	45 505	24 269	30 336	45 505
Zaokrouhlení na 100 Kč dolů		24 200	30 300	45 500	24 200	30 300	45 500
Daň 15 % (SZD 7 %)		3 630	4 545	6 825	3 630	4 545	6 825
Sleva na dani	na poplatníka	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070
	na manželku	-	-	-	2 070	2 070	2 070
Daň po slevě		1 560	2 475	4 755	0	405	2 685
Daňové zvýhodnění na dvě děti		-	-	-	2 884	2 884	2 884
Konečná daň (-daňový bonus)		1 560	2 475	4 755	-2 884	-2 479	-199
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4,5 %	815	1 019	1 528	815	1 019	1 528
	SP 6,5 %	1 177	1 472	2 207	1 177	1 472	2 207
Celkové odvody ze mzdy		3 552	4 965	8 490	-892	11	3 536
Čistá mzda		14 559	17 674	25 469	19 003	22 628	30 423

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2 Slovenská republika

Průměrná měsíční hrubá mzda v hospodářství Slovenské republiky byla k 3. čtvrtletí roku 2019 stanovena na částku 1 068 EUR (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019a). Tabulka 16 vyobrazuje vývoj průměrné měsíční hrubé mzdy v Slovenské republice od roku 2015 do roku 2019. Částky jsou uváděny v eurech a kvartálním způsobem.

Tabulka 16 – Vývoj průměrné měsíční hrubé mzdy v Slovenské republice

	Průměrná měsíční hrubá mzda (v EUR)			
	1.Q.	2.Q.	3.Q.	4.Q.
2015	839	877	861	956
2016	867	901	889	990
2017	897	944	935	1 041
2018	955	1 004	992	1 101
2019	1 023	1 101	1 068	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle Štatistický úrad Slovenskej republiky (2019a)

Průměrná měsíční hrubá mzda podle odvětví byla stanovena k 3. čtvrtletí roku 2019 u IT technika na částku 1 840 EUR, u administrativního pracovníka 995 EUR a u učitele na základní škole 981 EUR. Tabulka 17 poukazuje na vývoj průměrných hrubých mezd během roku 2019.

Tabulka 17 – Průměrná měsíční hrubá mzda dle odvětví v Slovenské republice

	Průměrná měsíční hrubá mzda za rok 2019 (v EUR)			
	1.Q.	2.Q.	3.Q.	4.Q.
IT technik	1 886	1 921	1 840	-
Administrativní pracovník	884	906	995	-
Učitel na ZŠ	960	1 043	981	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle Štatistický úrad Slovenskej republiky, (2019b)

Modelovým příkladem pro Slovenskou republiku je poplatník A, který pracuje na pozici IT technika a jeho měsíční hrubý příjem činí 1 840 EUR. Dále poplatník B, který pracuje jako učitel na základní škole a náleží mu měsíční hrubý příjem v částce 981 EUR. A v neposlední řadě poplatník C, který pracuje jako administrativní pracovník a jeho měsíční hrubý příjem činí 995 EUR. Pro všechny modelové případy poplatníků platí:

- Poplatník je daňovým rezidentem a má své bydliště na území Slovenské republiky.
- Výpočet čisté mzdy je rozdělen na poplatníka bez rodiny a s rodinou. Dále je propočten rozčleněn do tří úrovní příjmů – 80, 100 a 150% průměrné mzdy.
- Zaměstnavatel hradí povinné pojistné na ZP a SP ve výši 35,2 % z hrubé mzdy.
- Zaměstnanec hradí povinné pojistné na ZP a SP ve výši 4 % a 9,4 % z hrubé mzdy.
- Základ daně je roven hrubé mzdě po odečtení povinného pojistného na ZP a SP hrazené zaměstnancem.
- Základ daně lze snížit o nezdanitelné části základu daně na poplatníka a manželku.
- Poplatník bez rodiny uplatňuje slevu na dani na poplatníka v částce 328,12 EUR v případě, že jeho ZD = <2 057 EUR. Pokud je ZD > 2 057 EUR, tak sleva na dani na poplatníka se vypočítá jako rozdíl mezi 757,66 EUR a ¼ základu daně. Slevu na dani na poplatníka i manželku nelze uplatnit, pokud je ZD > 3 021,36 EUR.
- Poplatník s rodinou uplatňuje nejenom slevu na dani na poplatníka, ale i slevu na dani na manželku, která je zařazena v evidenci uchazečů o zaměstnání a splňuje jedno ze

čtyř kritérií nutných pro možnost uplatnění daňového zvýhodnění. Částka činí 319,17 EUR v případě, že ZD = <2 939,01 EUR. Pokud je ZD > 2 939,01 EUR, tak sleva na dani na manželku se vypočítá jako rozdíl mezi 1 053 EUR a ¼ základu daně.

- Sazba daně činí 19 % ze základu daně.
- Milionářská daň činí 25 % ze základu daně, který přesáhne částku 3 030,65 EUR.
- Poplatník s rodinou má dvě nezletilé děti (7 a 9 let), žijící ve společné domácnosti, které vyživuje společně s manželkou. Daňový bonus činí 22,17 EUR měsíčně na každé dítě.
- Veškeré částky jsou zaokrouhlovány matematicky na dvě platná desetinná místa.

3.2.1 Čistá mzda IT technika

V Slovenské republice má IT technik průměrnou měsíční hrubou mzdu rovnu částce 1 840 EUR (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019b). Tabulka 18 znázorňuje výpočet daňové povinnosti poplatníka A včetně jeho čisté mzdy.

Tabulka 18 – Čistá mzda IT technika

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		1 472	1 840	2 760	1 472	1 840	2 760
Pojistné placené zaměstnavatelem 35,2 %		518,14	647,68	971,52	518,14	647,68	971,52
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4 %	58,88	73,60	110,40	58,88	73,60	110,40
	SP 9,4 %	138,37	172,96	259,44	138,37	172,96	259,44
Základ daně		1 274,75	1 593,44	2 390,16	1 274,75	1 593,44	2 390,16
Nezdanitelné části základu daně	na poplatníka	328,12	328,12	160,12	328,12	328,12	160,12
	na manželku	-	-	-	319,17	319,17	319,17
Základ daně po odečtení nezdanitelné části základu daně		946,63	1 265,32	2 230,04	627,46	946,15	1 910,87
Daň 19 % (MD 25 %)		179,86	240,41	423,71	119,22	179,77	363,07
Daňový bonus	první dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
	druhé dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
Čistá mzda		1 094,89	1 353,03	1 966,45	1 199,87	1 458,01	2 071,43

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.2 Čistá mzda učitele na základní škole

Průměrná měsíční hrubá mzda učitele na základní škole v Slovenské republice činí 981 EUR (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019b). Tabulka 19 vyobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka B včetně jeho čisté mzdy.

Tabulka 19 – Čistá mzda učitele na základní škole

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		785	981	1 472	785	981	1 472
Pojistné placené zaměstnavatelem 35,2 %		276,32	345,31	518,14	276,32	345,31	518,14
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4 %	31,40	39,24	58,88	31,40	39,24	58,88
	SP 9,4 %	73,79	92,21	138,37	73,79	92,21	138,37
Základ daně		679,81	849,55	1 274,75	679,81	849,55	1 274,75
Nezdanitelné části základu daně	na poplatníka	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12
	na manželku	-	-	-	319,17	319,17	319,17
Základ daně po odečtení nezdanitelné části základu daně		351,69	521,43	946,63	32,52	202,26	627,46
Daň 19 % (MD 25 %)		66,82	99,07	179,86	6,18	38,43	119,22
Daňový bonus	první dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
	druhé dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
Čistá mzda		612,99	750,48	1 094,89	717,97	855,46	1 199,87

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.3 Čistá mzda administrativního pracovníka

Průměrná měsíční hrubá mzda administrativního pracovníka činí 995 EUR (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019b). V tabulce 20 je výpočet daňové povinnosti poplatníka C včetně jeho čisté mzdy.

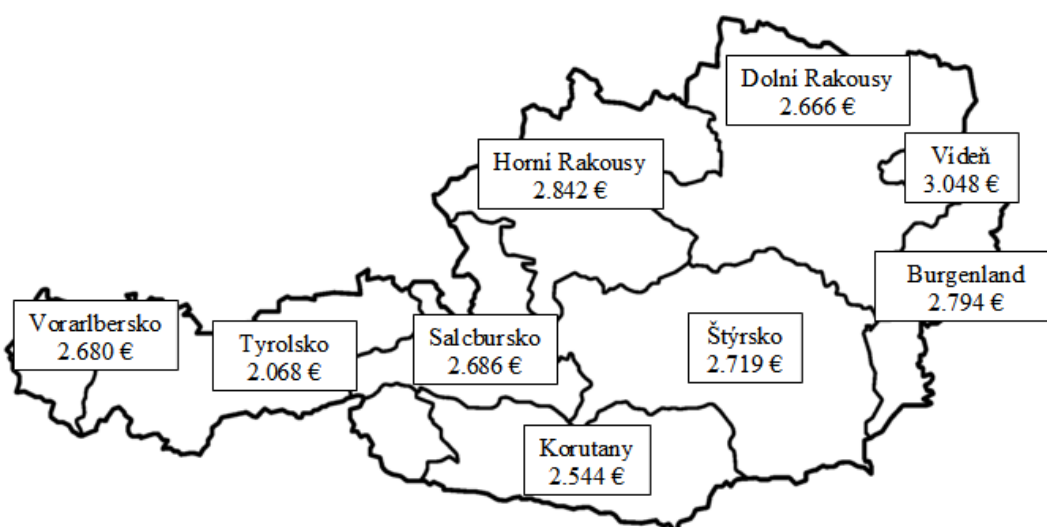
Tabulka 20 – Čistá mzda administrativního pracovníka

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		796	995	1 493	796	995	1 493
Pojistné placené zaměstnavatelem 35,2 %		280,19	350,24	525,54	280,19	350,24	525,54
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 4 %	31,84	39,80	59,72	31,84	39,80	59,72
	SP 9,4 %	74,82	93,53	140,34	74,82	93,53	140,34
Základ daně		689,34	861,67	1 292,94	689,34	861,67	1 292,94
Nezdanitelné části základu daně	na poplatníka	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12
	na manželku	-	-	-	319,17	319,17	319,17
Základ daně po odečtení nezdanitelné části základu daně		361,22	533,55	964,82	42,05	214,38	645,65
Daň 19 % (MD 25 %)		68,63	101,38	183,32	7,99	40,73	122,67
Daňový bonus	první dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
	druhé dítě	-	-	-	22,17	22,17	22,17
Čistá mzda		620,70	760,30	1 109,62	725,69	865,28	1 214,60

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3 Rakousko

Průměrná měsíční hrubá mzda v Rakousku činí 2 672 EUR (APA-OTS, 2019). Částka je stanovena na základě průměru všech spolkových zemí v Rakousku. Obrázek 6 znázorňuje jednotlivá území a jejich průměrnou měsíční hrubou mzdu.

Obrázek 6 – Průměrná měsíční hrubá mzda dle teritoria

Zdroj: APA-OTS, 2019

Nejlépe hodnoceným povoláním v Rakousku jsou lékaři a zaměstnanci, kteří pracují ve Vídni. Lékař má průměrnou měsíční hrubou mzdu kolem 5 300 EUR. Důraz je zde kladen kromě precizní práce i na odbornou praxi. Nejnižší plat mají naopak prodejní pracovníci v maloobchodě, kteří si přijdou na částku 2 100 EUR měsíčně (APA-OTS, 2019). Tabulka 21 znázorňuje průměrné hrubé měsíční a roční mzdy u jednotlivých zkoumaných profesí.

Tabulka 21 – Průměrná hrubá mzda dle odvětví v Rakousku

	Průměrná hrubá mzda dle odvětví za rok 2019 (v EUR)					
	Hrubý roční příjem			Hrubý měsíční příjem		
	min.	průměr	max.	min.	průměr	max.
IT technik	48 000	57 824	70 400	4 000	4 819	5 867
Administrativní pracovník	12 500	23 078	31 000	1 042	1 923	2 583
Učitel na ZŠ	42 633	42 803	80 000	3 553	3 567	6 667

Zdroj: Lohnanalyse, 2020

Modelovým příkladem pro Rakousko je poplatník A, který pracuje na pozici IT technika a jeho měsíční hrubý příjem činí 4 819 EUR. Dále poplatník B, který pracuje jako učitel na základní škole a náleží mu měsíční hrubý příjem v částce 3 567 EUR. A v neposlední řadě poplatník C, který pracuje jako administrativní pracovník a jeho měsíční hrubý příjem činí 1 923 EUR. Pro všechny modelové případy poplatníků platí:

- Poplatník je daňovým rezidentem a má své bydliště na území Rakouska.
- Výpočet čisté mzdy je rozdělen na poplatníka bez rodiny a s rodinou.
- Dále je propočet rozčleněn do tří úrovní příjmů – nízko, průměrně a vysoko příjmového (80, 100 a 150 %).
- Zaměstnavatel hradí povinné pojistné na ZP 3,78 %, DP 12,55 %, nezaměstnanost 3 %, ÚP 1,30 %, PN 0,35 % a fond bydlení 0,50 % z hrubé mzdy.
- Zaměstnanec hradí povinné pojistné na ZP 3,87 %, DP 10,25 %, nezaměstnanost 3 % a fond bydlení 0,50 % z hrubé mzdy – odvody snižující základ daně
- Poplatník dojíždí do práce a uplatňuje tzv. Penderpauschal, jehož výše částky je odvozena dle počtu dojíždějících km a přiměřenosti hromadné dopravy mezi bydlištěm poplatníka a jeho místem výkonu práce. Penderpauschal činí 31 EUR

měsíčně, neboť dojezdová vzdálenost do práce činí 18 km a hromadná doprava je přiměřená. Tato částka snižuje základ daně pro výpočet daně.

- Sazba daně činí 0, 25, 35, 42, 48, 50, 55 % a odvíjí se od výše základu daně.
- Poplatník bez rodiny uplatňuje slevu na dani na poplatníka, která je součástí tzv. Penderpauschalu.
- Poplatník s rodinou si uplatňuje odpočet na dvě nezletilé děti žijící ve společné domácnosti. Daňové zvýhodnění činí na první dítě 41,17 EUR a na druhé dítě 55,75 EUR.
- Veškeré částky jsou zaokrouhlovány matematicky na dvě platná desetinná místa.

3.3.1 Čistá mzda IT technika

Průměrná měsíční hrubá mzda IT technika v Rakousko činí 4 819 EUR (Lohnanalyse, 2020). Tabulka 22 zobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka A včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 22 – Čistá mzda IT technika

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		3 855	4 819	7 229	3 855	4 819	7 229
Pojistné hrazené zaměstnavatelem 21,48 %		828,05	1 035,12	1 552,79	828,05	1 035,12	1 552,79
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 3,87 %	149,19	186,50	279,76	149,19	186,50	279,76
	DP 10,25 %	395,14	493,95	740,97	395,14	493,95	740,97
	Nezam. 3 %	115,65	144,57	216,87	115,65	144,57	216,87
	FB 0,50 %	19,28	24,10	36,15	19,28	24,10	36,15
Základ daně		3 175,75	3 969,89	5 955,25	3 175,75	3 969,89	5 955,25
Penderpauschal		31	31	31	31	31	31
Daň (0, 25, 35, 42, 48, 50, 55 %)		1 320,79 (42 %)	1 654,33 (42 %)	2 843,64 (48 %)	1 320,79 (42 %)	1 654,33 (42 %)	2 843,64 (48 %)
Daňové odpočty	první dítě	-	-	-	41,17	41,17	41,17
	druhé dítě	-	-	-	55,75	55,75	55,75
Výsledná daňová povinnost		1 320,79	1 654,33	2 843,64	1 223,87	1 557,41	2 746,72
Čistá mzda		1 854,95	2 315,56	3 111,61	1 951,87	2 412,48	3 208,53

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3.2 Čistá mzda učitele na základní škole

Průměrná měsíční hrubá mzda učitele na základní škole v Rakousku činí 3 567 EUR (Lohnanalyse, 2020). Tabulka 23 zobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka B včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 23 – Čistá mzda učitele na základní škole

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		2 854	3 567	5 351	2 854	3 567	5 351
Pojistné hrazené zaměstnavatelem 21,48 %		613,04	766,19	1 149,39	613,04	766,19	1 149,39
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 3,87 %	110,45	138,04	207,08	110,45	138,04	207,08
	DP 10,25 %	292,54	365,62	548,48	292,54	365,62	548,48
	Nezam. 3 %	85,62	107,01	160,53	85,62	107,01	160,53
	FB 0,50 %	14,27	17,84	26,76	14,27	17,84	26,76
Základ daně		2 351,13	2 938,49	4 408,15	2 351,13	2 938,49	4 408,15
Penderpauschal		31	31	31	31	31	31
Daň (0, 25, 35, 42, 48, 50, 55 %)		812,04 (35 %)	1 221,15 (42 %)	1 838,40 (42 %)	812,04 (35 %)	1 221,15 (42 %)	1 838,40 (42 %)
Daňové odpočty	první dítě	-	-	-	41,17	41,17	41,17
	druhé dítě	-	-	-	55,75	55,75	55,75
Výsledná daňová povinnost		812,04	1 221,15	1 838,40	715,12	1 124,23	1 741,48
Čistá mzda		1 539,08	1 717,35	2 569,75	1 636,00	1 814,27	2 666,67

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3.3 Čistá mzda administrativního pracovníka

Průměrná měsíční hrubá mzda administrativního pracovníka v Rakousku činí 1 923 EUR (Lohnanalyse, 2020). Tabulka 24 zobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka C včetně stanovení jeho čisté mzdy.

Tabulka 24 – Čistá mzda administrativního pracovníka

		Bez rodiny (v EUR)			S rodinou (v EUR)		
		80 %	průměr	150 %	80 %	průměr	150 %
Měsíční hrubá mzda		1 538	1 923	2 885	1 538	1 923	2 885
Pojistné hrazené zaměstnavatelem 21,48 %		330,36	413,06	619,70	330,36	413,06	619,70
Pojistné hrazené zaměstnancem	ZP 3,87 %	59,52	74,42	111,65	59,52	74,42	111,65
	DP 10,25 %	157,65	197,11	295,71	157,65	197,11	295,71
	Nezam. 3 %	46,14	57,69	86,55	46,14	57,69	86,55
	FB 0,50 %	7,69	9,62	14,43	7,69	9,62	14,43
Základ daně		1 267,00	1 584,17	2 376,66	1 267,00	1 584,17	2 376,66
Penderpauschal		31	31	31	31	31	31
Daň (0, 25, 35, 42, 48, 50, 55 %)		309,00 (25 %)	543,61 (35 %)	820,98 (35 %)	309,00 (25 %)	543,61 (35 %)	820,98 (35 %)
Daňové odpočty	první dítě	-	-	-	41,17	41,17	41,17
	druhé dítě	-	-	-	55,75	55,75	55,75
Výsledná daňová povinnost		309,00	543,61	820,98	212,08	446,69	724,06
Čistá mzda		958,00	1 040,56	1 555,68	1 054,92	1 137,48	1 652,60

Zdroj: Vlastní zpracování

4 KOMPARACE PROFESÍ Z POHLEDU DAŇOVÉ ZÁTĚŽE

Poslední kapitola bakalářské práce se zaměřuje na komparaci daně z příjmů fyzických osob v České republice, Slovenské republice a Rakousku. Konkrétně se jedná o porovnání poplatníků, kteří pracují na pozicích IT technika, administrativního pracovníka a učitele na základní škole. Daňová zátěž je porovnána na základě ukazatele efektivní daňové sazby.

4.1 Ukazatel daňového zatížení práce

Porovnání se vztahuje na poplatníka, který má příjmy ze závislé činnosti. V modelových příkladech jsou uvedeny tři druhy profesí, od kterých se odvíjí průměrná měsíční hrubá mzda. Výpočet poplatníkovi čisté mzdy je rozčleněn na poplatníka bez rodiny a s rodinou, přičemž rodinu poplatníka tvoří vždy dvě děti a manželka. Dále je každý výpočet rozdělen do tří úrovní získání příjmu – nízko, průměrně či vysoko příjmového příjmu.

Pro výpočet daňového zatížení práce u poplatníka je použit ukazatel tzv. efektivní daňové sazby (ETR_T , ETR_{T+SI}).

4.1.1 Daňové zatížení IT technika

Tabulka 25 znázorňuje daňové zatížení IT technika v České republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 57 785 CZK. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka v částce 2 070 CZK a snižuje si tak svoji daňovou povinnost. Poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku (2 070 CZK) a daňové zvýhodnění na dvě nezletilé děti (1 267 a 1 617 CZK). Poplatník s rodinou si tedy snižuje svoji daňovou povinnost o 7 024 CZK.

Tabulka 25 – Daňové zatížení IT technika v České republice

	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	46 228	57 785	86 678	46 228	57 785	86 678
Zaplacené pojistné	5 085	6 356	9 535	5 085	6 356	9 535
Daňová povinnost	7 215	9 540	15 345	2 261	4 586	10 391
Daňový bonus	-	-	-	-	-	-
ETR_T	15,61 %	16,51 %	17,70 %	4,89 %	7,94 %	11,99 %
ETR_{T+SI}	26,61 %	27,51 %	28,70 %	15,89 %	18,94 %	22,99 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 26 znázorňuje daňové zatížení IT technika v Slovenské republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 1 480 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka v částce 328,12 EUR při 80 a 100% hrubé mzdě a 160,12 EUR při 150% hrubé mzdě. Zároveň poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku v částce 319,17 EUR, neboť ZD poplatníka = <2 939,01 EUR. Po odečtení těchto částek od základu daně se stanoví daňová povinnost. Daňovým bonusem poplatníka jsou dvě nezletilé děti (7 a 9 let), žijící ve společné domácnosti. Daňový bonus činí 22,17 EUR na každé dítě. Tedy o částku 44,34 EUR si poplatník při výpočtu efektivní daňové sazby snižuje daňovou povinnost.

Tabulka 26 – Daňové zatížení IT technika v Slovenské republice

% průměrné mzdy	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	1 472	1 840	2 760	1 472	1 840	2 760
Zaplacené pojistné	197,25	246,56	369,84	197,25	246,56	369,84
Daňová povinnost	179,86	240,41	423,71	119,22	179,77	363,07
Daňový bonus	-	-	-	44,34	44,34	44,34
ETR_T	12,22 %	13,07 %	15,35 %	5,09 %	7,36 %	11,55 %
ETR_{T+SI}	25,62 %	26,47 %	28,75 %	18,49 %	20,76 %	24,95 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 27 znázorňuje daňové zatížení IT technika v Rakousku s průměrnou měsíční hrubou mzdou 4 819 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka, která je součástí tzv. Penderpauschalu. Tato sleva činí 31 EUR a poplatník si tím snižuje základ daně pro výpočet daňové povinnosti. Při 80 a 100% průměrné mzdě je základ daně nižší než 5 000 EUR a zároveň vyšší než 2 583 EUR, a tudíž sazba daně činí 42 %. Při 150% průměrné mzdě je základ daně nižší než 7 500 EUR a zároveň vyšší než 5 000 EUR, a tudíž sazba daně činí 48 %. Poplatník s rodinou uplatňuje daňový odpočet na dvě nezletilé děti žijící ve společné domácnosti. Daňové zvýhodnění činí na první dítě 41,17 EUR a na druhé dítě 55,75 EUR. Poplatník si celkem snižuje daňovou povinnost o 96,92 EUR za obě děti.

Tabulka 27 – Daňové zatížení IT technika v Rakousku

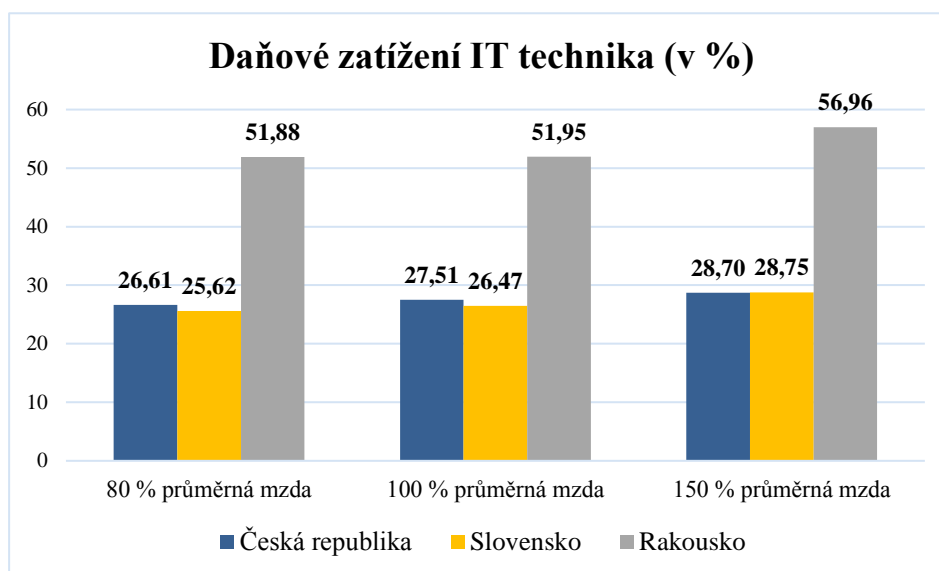
	Bez rodiny			S rodinou		
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	3 855	4 819	7 229	3 855	4 819	7 229
Zaplacené pojistné	679,26	849,12	1 273,75	679,26	849,12	1 273,75
Daňová povinnost	1 320,79	1 654,33	2 843,64	1 223,87	1 557,41	2 746,72
Daňový bonus	-	-	-	-	-	-
ETR_T	34,26 %	34,33 %	39,34 %	31,75 %	32,32 %	38,00 %
ETR_{T+SI}	51,88 %	51,95 %	56,96 %	49,37 %	49,94 %	55,62 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě předchozích výpočtů je na obrázku 7 znázorněno daňové zatížení IT technika bez rodiny. Efektivní sazba daně je vyjádřena v procentech a zahrnuje v sobě dopad odvodů na sociální pojištění.

Z grafu vyplývá, že při růstu mezd jednotlivých poplatníků roste i jejich daňové zatížení. Daňové zatížení v České republice a Slovenské republice je relativně stejné a liší se pouze o pár procentních bodů. Pouze v případě 150% průměrné mzdy převyšuje daňové zatížení Slovenska o 0,05 p. b. Českou republiku. Důvodem je skutečnost, že poplatník v Slovenské republice uplatňuje při 150% průměrné mzdě daňové zvýhodnění na poplatníka v částce 160,12 EUR oproti obvyklým 328,12 EUR, a tudíž má větší základ daně pro výpočet daně.

Z grafu je dále jednoznačně vidět, že poplatník v Rakousku podléhá vyššímu daňovému zatížení než poplatník v České a Slovenské republice. Největšího rozdílu ve zdanění je dosaženo při poplatníkově 150% průměrné mzdě. Rozdíl ve zdanění dosahuje 28,26 p. b. Tento rozdíl v daňovém zatížení je zapříčiněn vyššími odvody na sociálním zabezpečení a rozdílnou sazbou daně dle výše zdanitelného příjmu.

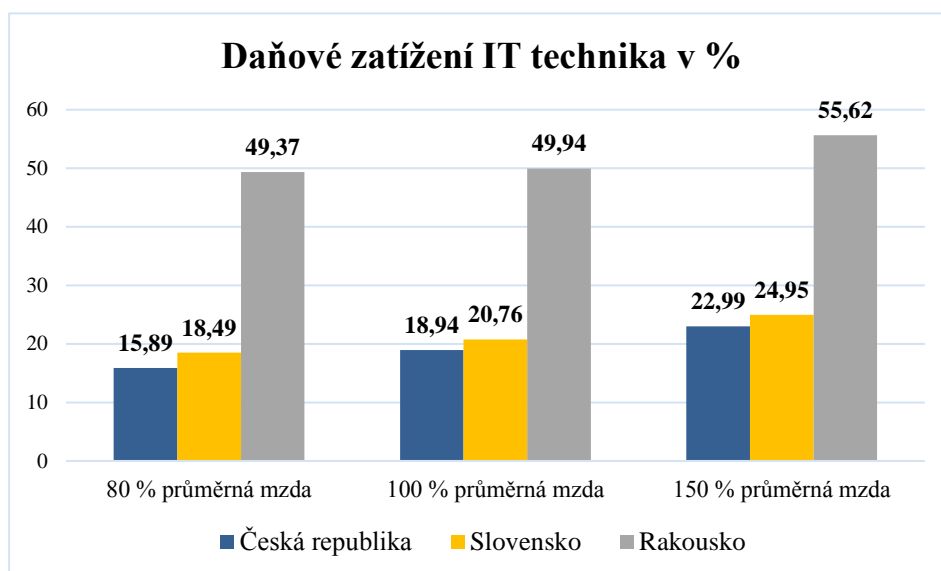
Obrázek 7 – Daňové zatížení IT technika (bez rodiny)

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 8 znázorňuje daňové zatížení IT technika s rodinou v procentech. Ve výpočtech efektivní daňové sazby je zahrnut i dopad odvodů na sociální pojištění.

Při růstu poplatníkovy příjmu si lze povšimnout i růstu daňového zatížení. V České republice je daňové zatížení IT technika nejnižší. Naopak nejvyšší daňové zatížení má poplatník pracující v Rakousku. Jeho daňové zatížení se pohybuje okolo 50 %. Největší rozdíl v daňovém zatížení dosahuje poplatník při 80% průměrné mzdě. Rozdíl v daňovém zatížení mezi poplatníkem z České republiky a z Rakouska činí 33,48 p. b.

Z grafu je dále patrné, že poplatník s rodinou má nižší daňové zatížení než poplatník bez rodiny. Důvodem nižšího zatížení je uplatnění slev na dani a daňových odpočtů. U poplatníka pracujícího v Rakousku není po uplatnění slev na děti a tzv. Penderpauschalu vidět značný pokles daňové zátěže jako v České a Slovenské republice. Největší pokles lze zaznamenat u poplatníka z České republiky při jeho 80% průměrné mzdě. Daňové zatížení zde klesá o 10,72 p. b. Naopak nejnižší pokles daňové zátěže má poplatník pracující v Rakousku při 150% průměrné mzdě. Zde daňová zátěž klesá pouze o 1,34 p. b.

Obrázek 8 – Daňové zatížení IT technika (s rodinou)

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.2 Daňové zatížení učitele na ZŠ

Tabulka 28 znázorňuje daňové zatížení učitele na základní škole v České republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 34 489 CZK. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka v částce 2 070 CZK, o kterou si snižuje svoji daňovou povinnost. Poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku (2 070 CZK), neboť její příjmy nepřesahují za kalendářní rok 68 000 CZK. Rovněž si poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na dvě nezletilé děti (1 267 a 1 617 CZK), které žijí s poplatníkem ve společné domácnosti. Poplatník s rodinou si tedy snižuje svoji daňovou povinnost o 7 024 CZK. Při 80 a 100% průměrné mzdě dosahuje daňového bonusu.

Tabulka 28 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v České republice

% průměrné mzdy	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	27 591	34 489	51 734	27 591	34 489	51 734
Zaplatené pojistné	3 035	3 794	5 691	3 035	3 794	5 691
Daňová povinnost	3 465	4 860	8 325	0	0	3 371
Daňový bonus	-	-	-	1 489	94	-
ETR_T	12,56 %	14,09 %	16,09 %	-5,40 %	-0,27 %	6,52 %
ETR_{T+SI}	23,56 %	25,09 %	27,09 %	5,60 %	10,73 %	17,52 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 29 znázorňuje daňové zatížení učitele na základní škole v Slovenské republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 981 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka v částce 328,12 EUR při 80, 100 a 150% průměrné mzdě. Zároveň poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku v částce 319,17 EUR, neboť ZD poplatníka = <2 939,01 EUR. Po odečtení těchto částek od základu daně se stanoví daňová povinnost. Daňovým bonusem poplatníka jsou dvě nezletilé děti (7 a 9 let) žijící ve společné domácnosti. Daňový bonus činí 22,17 EUR na každé dítě. Tedy o částku 44,34 EUR si poplatník při výpočtu efektivní daňové sazby snižuje daňovou povinnost.

Tabulka 29 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v Slovenské republice

	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	785	981	1 472	785	981	1 472
Zaplacené pojistné	105,19	131,45	197,25	105,19	131,45	197,25
Daňová povinnost	66,82	99,07	179,86	6,18	38,43	119,22
Daňový bonus	-	-	-	44,34	44,34	44,34
ETR_T	8,51 %	10,10 %	12,22 %	-4,86 %	-0,60 %	5,09 %
ETR_{T+SI}	21,91 %	23,50 %	25,62 %	8,54 %	12,80 %	18,49 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 30 znázorňuje daňové zatížení učitele na základní škole v Rakousku s průměrnou měsíční hrubou mzdou 3 567 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka, která je součástí tzv. Penderpauschalu. Tato sleva činí 31 EUR a poplatník si tím snižuje základ daně pro výpočet daňové povinnosti. Při 80% průměrné mzdě je základ daně nižší než 2 583 EUR a zároveň vyšší než 1 500 EUR, a tudíž sazba daně činí 35 %. Při 100 a 150% průměrné mzdě je základ daně nižší než 5 000 EUR a zároveň vyšší než 2 583 EUR, a tudíž sazba daně činí 42 %. Poplatník s rodinou uplatňuje daňový odpočet na dvě nezletilé děti žijící ve společné domácnosti. Celkem si snižuje daňovou povinnost o 96,92 EUR za obě děti.

Tabulka 30 – Daňové zatížení učitele na ZŠ v Rakousku

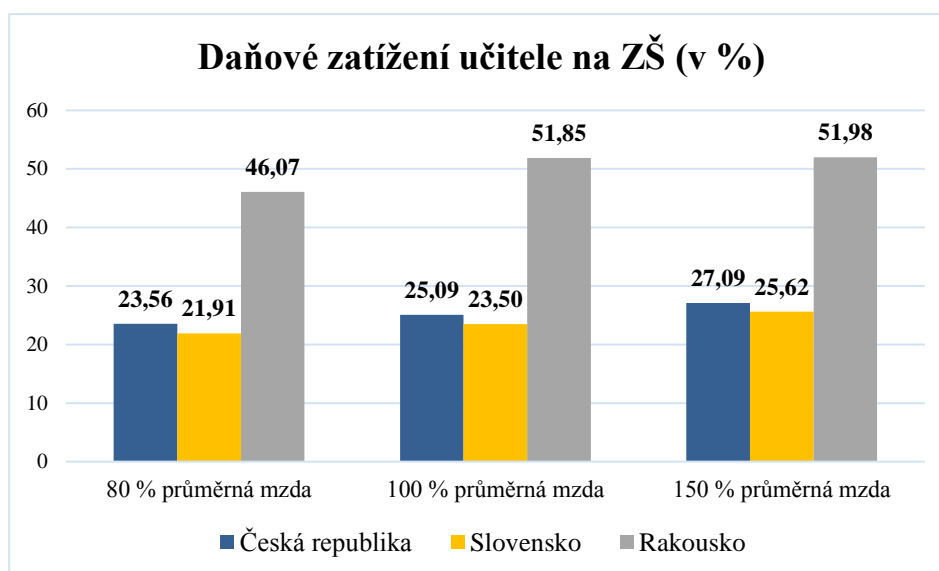
	Bez rodiny			S rodinou		
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	2 854	3 567	5 351	2 854	3 567	5 351
Zaplacené pojistné	502,88	628,51	942,85	502,88	628,51	942,85
Daňová povinnost	812,04	1 221,15	1 838,40	715,12	1 124,23	1 741,48
Daňový bonus	-	-	-	-	-	-
ETR_T	28,45 %	34,23 %	34,35 %	25,06 %	31,52 %	32,55 %
ETR_{T+SI}	46,07 %	51,85 %	51,98 %	42,68 %	49,14 %	50,17 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě předchozích výpočtů je na obrázku 9 znázorněno daňové zatížení učitele na ZŠ bez rodiny v procentuálním vyjádření. Efektivní sazba daně v sobě zahrnuje i dopady odvodů na sociální pojištění.

Z grafu rovněž vyplývá skutečnost, že při růstu poplatníkovy příjmu roste i jeho daňové zatížení. Největší daňová zátěž je uvalena na poplatníka pracujícího v Rakousku. Naopak nejnižší daňové zatížení mají poplatníci pracující v Slovenské republice. Největšího rozdílu v daňovém zatížení dosahuje poplatník při 100% průměrné mzdě. Tento rozdíl mezi poplatníkem pracujícím v Rakousku a v Slovenské republice činí 28,35 p. b. Naopak nejnižšího rozdílu dosahuje poplatník pracující v Rakousku a v České republice při 80% průměrné mzdě. Rozdíl činí 22,51 p. b.

Na rozdíl od poplatníka pracujícího na pozici IT technika mají učitelé na ZŠ nižší daňové zatížení, a to ve všech případech.

Obrázek 9 – Daňové zatížení učitele na ZŠ (bez rodiny)

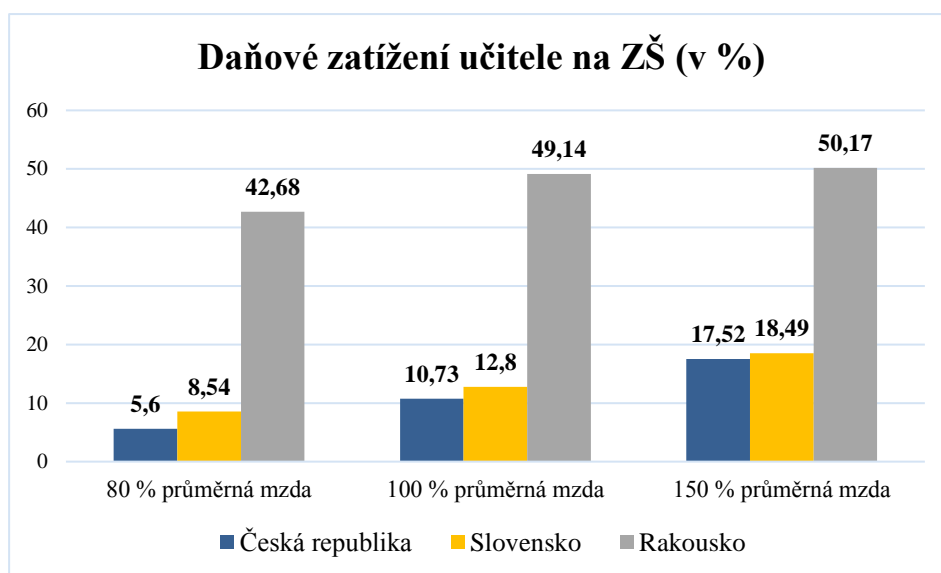
Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku 10 je znázorněno daňové zatížení učitele na ZŠ s rodinou, kde rodinu tvoří manželka a dvě děti, které poplatník vyživuje ve společné domácnosti. O toto daňové zvýhodnění a daňové bonusy si poplatník snižuje svoji daňovou povinnost. Efektivní sazba daně je vyjádřena v procentech a zahrnuje v sobě i dopad odvodů na sociální pojištění.

Z grafu je patrné, že při růstu poplatníkova příjmu roste i jeho daňové zatížení. Největší daňová zátěž je uvalena na poplatníka pracujícího v Rakousku. Naopak nejnižší daňové zátěže dosahuje poplatník pracující v České republice. Největší rozdíl mezi těmito zeměmi v daňové zátěži je při poplatníkově 100% průměrné mzdě, kde rozdíl činí 38,41 p. b.

Po uplatnění daňových zvýhodnění a bonusů si lze povšimnout poklesu daňové zátěže oproti poplatníku bez rodiny, který uplatňuje pouze slevu na dani na poplatníka. U poplatníka pracujícího v Rakousku je nejnižší pokles daňové zátěže, a to při jeho 150% průměrné mzdě. Pokles daňové zátěže činí pouhých 1,81 p. b. Naopak největší pokles daňového zatížení má poplatník pracující v České republice, a to při jeho 80% průměrné mzdě, kde rozdíl činí 17,96 p. b.

Oproti poplatníkovi s rodinou, který pracuje na pozici IT technika, je daňová zátěž učitelů na ZŠ nižší, a to ve všech případech.

Obrázek 10 – Daňové zatížení učitele na ZŠ (s rodinou)

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.3 Daňové zatížení administrativního pracovníka

Tabulka 31 znázorňuje daňové zatížení administrativního pracovníka v České republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 22 639 CZK. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka v částce 2 070 CZK. Poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dvě nezletilé děti, které žijí s poplatníkem ve společné domácnosti. Poplatník bez rodiny si snižuje daňovou povinnost pouze o 2 070 CZK, zatímco poplatník s rodinou o 7 024 CZK. Při 80, 100 i 150% průměrné mzdě dosahuje poplatník s rodinou daňového bonusu.

Tabulka 31 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v České republice

% průměrné mzdy	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	18 111	22 639	33 959	18 111	22 639	33 959
Zaplacené pojistné	1 992	2 491	3 735	1 992	2 491	3 735
Daňová povinnost	1 560	2 475	4 755	-	-	-
Daňový bonus	-	-	-	2 884	2 479	199
ETR_T	8,61 %	10,93 %	14,00 %	-15,92 %	-10,95 %	-0,59 %
ETR_{T+SI}	19,61 %	21,94 %	25,00 %	-4,93 %	0,05 %	10,41 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 32 znázorňuje daňové zatížení administrativního pracovníka v Slovenské republice s průměrnou měsíční hrubou mzdou 995 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu

na dani na poplatníka v částce 328,12 EUR. Zároveň poplatník s rodinou uplatňuje slevu na dani na manželku v částce 319,17 EUR. Po odečtení těchto částek od základu daně se stanoví daňová povinnost. Daňovým bonusem poplatníka jsou dvě nezletilé děti (7 a 9 let) žijící ve společné domácnosti, na které poplatník uplatňuje daňový bonus ve výši 44,34 EUR.

Tabulka 32 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v Slovenské republice

	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	796	995	1 493	796	995	1 493
Zaplacené pojistné	106,66	133,33	200,06	106,66	133,33	200,06
Daňová povinnost	68,63	101,38	183,32	7,99	40,73	122,67
Daňový bonus	-	-	-	44,34	44,34	44,34
ETR_T	8,62 %	10,19 %	12,28 %	-4,57 %	-0,36 %	5,25 %
ETR_{T+SI}	22,02 %	23,59 %	25,68 %	8,83 %	13,04 %	18,65 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 33 znázorňuje daňové zatížení administrativního pracovníka v Rakousku s průměrnou měsíční hrubou mzdou 1 923 EUR. Poplatník uplatňuje základní slevu na dani na poplatníka, která je součástí tzv. Penderpauschalu (31 EUR). Při 80% průměrné mzdě je základ daně nižší než 1 500 EUR a zároveň vyšší než 917 EUR, a tudíž sazba daně činí 25 %. Při 100 a 150% průměrné mzdě je základ daně nižší než 2 583 EUR a zároveň vyšší než 1 500 EUR, a tudíž sazba daně činí 35 %. Poplatník s rodinou uplatňuje daňový odpočet na dvě nezletilé děti (41,17 a 55,75 EUR) žijící ve společné domácnosti.

Tabulka 33 – Daňové zatížení administrativního pracovníka v Rakousku

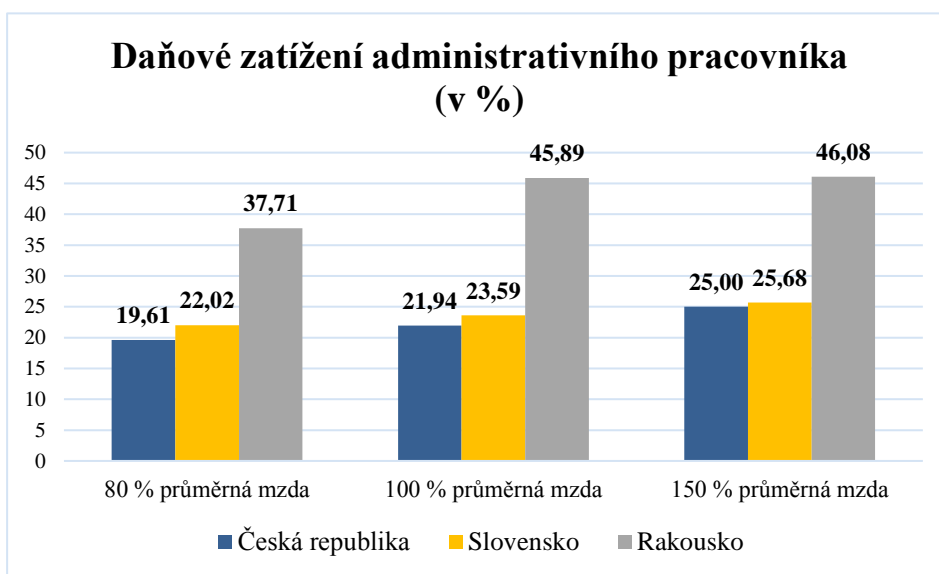
	Bez rodiny			S rodinou		
	80	100	150	80	100	150
% průměrné mzdy	80	100	150	80	100	150
Hrubá mzda	1 538	1 923	2 885	1 538	1 923	2 885
Zaplacené pojistné	271,00	338,84	508,34	271,00	338,84	508,34
Daňová povinnost	309,00	543,61	820,98	212,08	446,69	724,06
Daňový bonus	-	-	-	-	-	-
ETR_T	20,09 %	28,27 %	28,46 %	13,79 %	23,23 %	25,10 %
ETR_{T+SI}	37,71 %	45,89 %	46,08 %	31,41 %	40,85 %	42,72 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě předchozích výpočtů je na obrázku 11 znázorněno daňové zatížení administrativního pracovníka bez rodiny. V efektivní sazbě daně je zohledněn i dopad odvodů na sociální pojištění. Daňové zatížení poplatníků je vyjádřeno procentuálně.

Z grafu je patrné, že při růstu poplatníkovy příjmu roste i jeho daňové zatížení. Poplatník pracující v České republice na pozici administrativního pracovníka má nižší daňovou zátěž než poplatník pracující v Slovenské republice a Rakousku. Nejvyšší daňovou zátěž mají poplatníci pracující v Rakousku. Jejich daňové zatížení se pohybuje okolo 50 %. Největšího rozdílu v daňové zátěži dosahuje poplatník pracující v České republice a v Rakousku při 100% průměrné mzdě. Tento rozdíl činí 23,95 p. b.

U poplatníků pracujících na pozici administrativního pracovníka v České republice a v Rakousku je daňová zátěž nižší než u poplatníků pracujících na pozici IT technika a učitele na ZŠ, a to ve všech případech. Slovenská republika má daňovou zátěž nižší než IT technik, ale zároveň vyšší než učitel na ZŠ. Rozdíl je pouze v pár procentních bodech.

Obrázek 11 – Daňové zatížení administrativního pracovníka (bez rodiny)

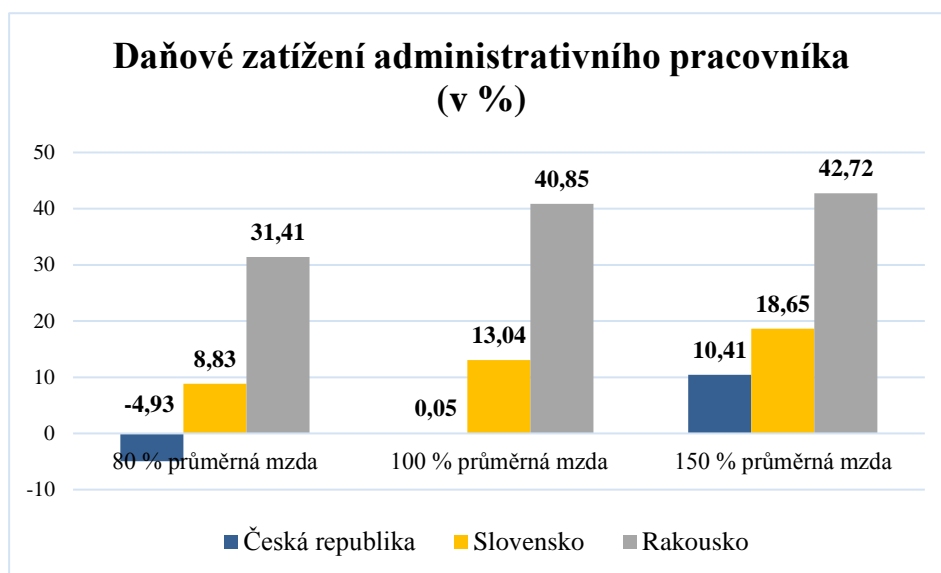
Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku 12 je znázorněno daňové zatížení administrativního pracovníka s rodinou. Efektivní sazba daně v sobě zohledňuje i dopady odvodů na sociální pojištění. Vypočítané částky jsou uváděny v procentuálním vyjádření.

Z grafu lze rovněž vyčíst, že při růstu poplatníkovy příjmu roste i jeho daňové zatížení. V případě 80% průměrné mzdy u poplatníka pracujícího v České republice dosahuje daňová zátěž dokonce záporných hodnot. I přes uplatnění daňových slev na děti a tzv. Penderpauschalu dosahuje poplatník pracující v Rakousku nejvyšší daňové zátěže. Největší

rozdíl v daňovém zatížení je mezi poplatníkem pracujícím v České republice a v Rakousku při jeho 100% průměrné mzdě. Rozdíl činí 40,8 p. b.

Po uplatnění daňových zvýhodnění a bonusů u poplatníka s rodinou si lze povšimnout poklesu daňové zátěže oproti poplatníkovi bez rodiny. Největší pokles daňového zatížení je u poplatníka pracujícího v České republice, a to při jeho 80% průměrné mzdě. Pokles daňové zátěže je o 24,54 p. b.

Obrázek 12 – Daňové zatížení administrativního pracovníka (s rodinou)

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Shrnutí a porovnání rozdílů

Na základě předchozích výpočtů mezd a daňového zatížení u jednotlivých poplatníků je uvedeno v následující podkapitole shrnutí a vytyčení hlavních rozdílů.

Nejvyšší průměrnou hrubou mzdou v České republice mají poplatníci na pozicích IT technika, naopak nejnižší plat mají administrativní pracovníci. Rozdíl činí 35 146 CZK, což je relativně stejně jako jeden průměrný hrubý příjem učitele na ZŠ. V Slovenské republice má rovněž nejvyšší průměrnou hrubou mzdou IT technik, avšak poplatníci na pozicích učitele na ZŠ a administrativního pracovníka mají podobný hrubý příjem, který se liší pouze o 14 EUR. Na rozdíl od České republiky má nejnižší plat v Slovenské republice učitel na ZŠ. Stejně jako tomu bylo v předešlých případech, má i poplatník v Rakousku nejvyšší průměrnou hrubou mzdou na pozici IT technika. Nejnižší průměrný hrubý příjem mají naopak poplatníci na pozicích administrativního pracovníka. Ve srovnání mezi zeměmi si nejlépe vede poplatník pracující na pozici IT technika v Rakousku, kde jeho průměrná hrubá mzda činí 129 414 CZK, dle platného kurzu k 14. dubnu 2020. Kurz činí 26,855 EUR/CZK (cnb.cz, 2020).

Naopak nejnižší plat má poplatník pracující na pozici administrativního pracovníka v České republice. Průměrný hrubý příjem činí 22 639 CZK.

Na rozdíl od České republiky je postup výpočtu čistých mezd v Rakousku a Slovensku relativně totožný. Vždy se od hrubé mzdy odečítá sociální a zdravotní pojištění, které si hradí zaměstnanec sám. Od zjištěného základu daně se dále odečítají slevy na dani na poplatníka a manželku. V případě Rakouska se jedná o tzv. Penderpauschal, což je sleva na dani na dojezdovou vzdálenost do práce. Částka je určena dle počtu dojíždějících km a přiměřenosti hromadné dopravy mezi bydlištěm poplatníka a jeho místem výkonu práce. Zavedením této slevy v České republice by se dalo podpořit příliv nových a kvalifikovaných zaměstnanců do podniků ve vzdálenějších regionech, kde je těchto pracovníků nedostatek. Následně se upravený základ daně vynásobí daňovou sazbou, která určuje daňovou povinnost poplatníka. Při výpočtu čisté mzdy se odečítá od hrubé mzdy sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem. Následně se odečítá daňová povinnost a přičítá daňový bonus na děti.

V tabulce 34 jsou uvedeny základní parametry, které slouží k výpočtu čistých mezd v jednotlivých zemích. Zatímco Česká republika a Slovensko mají daňovou sazbu pevně danou, v Rakousku je daň klouzavá dle výše základu daně. Česká republika má kromě 15% daňové sazby zavedenou i solidárně zvýšenou daň, která se uplatňuje v případě, že příjem poplatníka přesáhne částku 1 569 552 CZK za rok (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019a). Slovensko má zavedenou podobnou daň, nazývanou milionářská daň, která činí 25 % a uplatňuje se v případě, že upravený základ daně přesáhne 3 031 EUR za měsíc (Accace, 2019, s. 14). V České republice je sleva na dani na poplatníka a manželku pevně dána částkou 2 070 CZK, avšak v Slovenské republice je tato sleva pohyblivá. Poplatník si může uplatnit slevu na dani v hodnotě 328,12 EUR v případě, že $ZD \leq 2 057$ EUR. Pokud je $ZD > 2 057$ EUR, tak se sleva na dani vypočítá jako rozdíl mezi 757,66 EUR a $\frac{1}{4}$ základu daně. Podobná podmínka je i pro uplatnění slevy na dani na manželku. Sleva činí 319,17 EUR v případě, že $ZD \leq 2 939,01$ EUR. Pokud je $ZD > 2 939,01$ EUR, tak se sleva na manželku vypočítá jako rozdíl mezi 1 053 EUR a $\frac{1}{4}$ základu daně. Rakousko má místo slev na dani na poplatníka a na manželku zavedený tzv. Penderpauschal.

Tabulka 34 – Základní parametry pro výpočet čisté mzdy

		Česká republika	Slovensko	Rakousko
SP a ZP hrazené zaměstnancem		11 %	13,4 %	17,62 %
SP a ZP hrazené zaměstnavatelem		34 %	35,2 %	21,48 %
Daňová sazba (v %)		15 (7)	19 (25)	0, 25, 35, 42, 48, 50, 55
Slevy na dani	poplatník	2 070 CZK	328,12 EUR	X
	manželka	2 070 CZK	319,17 EUR	X
	penderpauschal	X	X	31 EUR
Daňové odpočty	první dítě	1 267 CZK	22,17 EUR	41,17 EUR
	druhé dítě	1 617 CZK	22,17 EUR	55,75 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatník pracující na pozici IT technika, učitele na ZŠ a administrativního pracovníka bez rodiny má největší daňové zatížení v Rakousku. Důvodem je jednak vysoký průměrný hrubý příjem, ale i nízké slevy na dani, které jsou formou tzv. Penderpauschalu. Tato jediná sleva na dani činí pouze 31 EUR, a tudíž částka k zdanění je velká. Daňová zátěž poplatníka pracujícího na pozici IT technik a učitele na ZŠ bez rodiny v Slovenské republice je menší než daňová zátěž téhož poplatníka v České republice. U administrativního poplatníka bez rodiny je daňové zatížení v České republice naopak nižší než v Slovensku. Díky výhodnějším daňovým odpočtům na děti má Česká republika nejnižší daňové zatížení ze všech zkoumaných zemí. Slovenská republika má daňový odpočet pouze 22,17 EUR na každé dítě. Kvůli takto malému odpočtu nedosahuje až takového poklesu daňového zatížení jako v České republice. Největší pokles daňové zátěže je u poplatníka pracujícího na pozici administrativního pracovníka v České republice. Pokles činí 21,89 p. b. Rakousko i přes vysoké daňové odpočty na děti, které činí 41,17 EUR na první dítě a 55,75 EUR na druhé dítě, nedosahuje tak velkého poklesu a stále má oproti České republice a Slovensku nejvyšší daňové zatížení.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla komparace a následné porovnání zdanění příjmů fyzických osob ve vybraných zemích EU. Mezi zkoumané země je zařazena Česká republika, Slovensko a Rakousko.

V první části bakalářské práce je teoreticky vysvětleno základní názvosloví týkající se daňového systému v České republice. Popsány jsou zde kromě funkcí daní i základní daňové principy jako spravedlnost a efektivnost, které napomáhají k dobře fungujícímu daňovému systému.

V druhé části se práce zaměřuje na konkrétní země a jejich daň z příjmů fyzických osob. Charakterizovány jsou zde pojmy, které neodmyslitelně s danou problematikou úzce souvisí. Kromě základních daňových charakteristik konkrétní země je součástí práce i vyčíslení sociálního pojištění, které je z hlediska odvodů hrazené zaměstnancem a zaměstnavatelem největší v Rakousku.

Třetí část je zaměřena na výpočet čistých mezd u jednotlivých poplatníků v dané zemi. Poplatník A pracuje na pozici IT technika, poplatník B na pozici učitele na základní škole a poplatník C na pozici administrativního pracovníka. U jednotlivých profesí je stanovena průměrná hrubá mzda, ze které je následně vypočítána mzda čistá. Kromě průměrné mzdy je pro jednotlivé poplatníky vypočítána i jejich 80 a 150% průměrná mzda. Ve všech zkoumaných zemích mají největší plat poplatníci na pozicích IT technika. V České republice a Rakousku má nejmenší plat poplatník, který pracuje na pozici administrativního pracovníka. V Slovenské republice mají nejnižší platy učitelé na základních školách.

Poslední část bakalářské práce vychází z předchozích výpočtů čistých mezd. Pomocí efektivní daňové sazby (ETR_{t+si}), která v sobě zahrnuje dopady odvodů na sociální pojištění, je vypočítána daňová zátěž jednotlivých poplatníků. Výsledek je následně interpretován do grafického provedení, ze kterého lze vyčíst, že největší daňové zatížení mají poplatníci pracující v Rakousku. Česká republika a Slovensko mají ve všech zkoumaných profesích podobné daňové zatížení, které se liší pouze o pár procentních bodů. V případě poplatníka s rodinou si lze povšimnout nižší daňové zátěže, neboť uplatňuje slevy na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dvě nezletilé děti, které vyživuje ve společné domácnosti. V závěru práce je shrnutí a porovnání výpočtu čistých mezd a daňové zátěže u jednotlivých profesí dle vybraných zemí.

POUŽITÁ LITERATURA

ACCACE, 2019. *2019 TAX GUIDELINE: Slovakia* [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://accace.com/wp-content/uploads/2018/01/2019-01-Tax-Guideline-Slovakia-EN-compressed.pdf>

ADAMIŠIN, Peter, Pavel CHROMÝ a kolektiv, 2017. Analýza vývoje daně z příjmů fyzických osob v ČR. *Mladá věda* [online]. Universum. [cit. 2019-11-27]. ISSN 1339-3189. Dostupné z: http://www.mladaveda.sk/casopisy/10/10_2017_08.pdf

APA-OTS, 2019. *Gehalt: Die Gewinner und Verlierer 2019* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://www.ots.at/presseaussendung/OTS_20191217_OTS0034/gehalt-die-gewinner-und-verlierer-2019-bild

BMF, 2019. Daňové odpočty. *Bundesministerium Finanzen* [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.bmf.gv.at/steuern/arbeitnehmer-pensionisten/steuertarif-absetzbetraege/steuerabsetzbetraege.html>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2019a. *Stanovení výše pojistného: Maximální vyměřovací základ* [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/osvc-duchodove-pojisteni-stanoveni-vyse-pojistneho>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2019b. *Placení pojistného: Obecné informace* [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/platba-pojistneho-obecne-informace>

ČESKO, 2019a. *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů: Zákon České národní rady o daních z příjmů.* *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

ČESKO, 2019b. *Zákon č. 589/1992 Sb.: Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.* *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2019. *Průměrné mzdy - 3. čtvrtletí 2019* [online]. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2019>

CNB.CZ, 2020. Kurzy devizového trhu. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/>

- EY GLOBAL LIMITED, 2019. *Worldwide Personal Tax and Immigration Guide* [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-2019-20-worldwide-personal-tax-and-immigration-guide/\\$FILE/ey-2019-20-worldwide-personal-tax-and-immigration-guide.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-2019-20-worldwide-personal-tax-and-immigration-guide/$FILE/ey-2019-20-worldwide-personal-tax-and-immigration-guide.pdf)
- HRSTKOVÁ DUBŠEKOVÁ, Lenka, 2017. *Daňový řád 2017-2018*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-716-5.
- KPMG, 2016. *Rakousko-daň z příjmů: Zdanění mezinárodních vedoucích pracovníků*. [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2011/12/austria-income-tax.html>
- KRAJŇÁK, Michal a Jan ŠIROKÝ, 2018. *Daňový systém ČR: Studijní opora pro kombinované studium* [online]. Olomouc: MVŠO [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.edulam.cz/wp-content/uploads/2018/11/Da%C5%88ov%C3%BD-syst%C3%A9m-%C4%8CR.pdf>
- KUBÁTOVÁ, Květa, 2005. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. Praha: ASPI. ISBN 80-735-7092-0.
- KUBÁTOVÁ, Květa, 2015. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-841-3.
- LOHNANALYSE, 2020. *Liste der Löhne und Gehälter in Österreich* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.lohnanalyse.de/at/loehne.html>
- MARKOVÁ, Hana, 2019. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 4. 2019*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2435-0.
- MUSGRAVE, Richard a Peggy MUSGRAVE, 1994. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press. ISBN 80-856-0376-4.
- PROFESIA, 2020. *Platy na pozíciích* [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://www.platy.sk/platy>
- RAKOUSKO, 2019. *Einkommensteuergesetz/ESTG 1988, BGBl. č. 400/1988* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné také z: <https://www.jusline.at/gesetz/estg>
- SLOVENSKO, 2019. *Zákon č. 595/2003 Z. z.: Zákon o dani z příjmů*. *Zákony pre ľudí.sk* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-595>

ŠIROKÝ, Jan, 2008. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan, 2015. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-785-0.

ŠIROKÝ, Jan, 2016. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. Vzdělávání a certifikace účetních. ISBN 978-80-7552-315-0.

ŠIROKÝ, Jan, 2018. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2019a. *Priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR* [online]. [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: [http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22i94C7052B240A492FB3BE8C7A487D337B%22\)&ui.name=Priemern%c3%a1%20mesa%c4%8dn%c3%a1%20mzda%20v%20hospod%c3%a1rstve%20SR%20%5bpr0204qs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html&run.outputLocale=sk](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i94C7052B240A492FB3BE8C7A487D337B%22)&ui.name=Priemern%c3%a1%20mesa%c4%8dn%c3%a1%20mzda%20v%20hospod%c3%a1rstve%20SR%20%5bpr0204qs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html&run.outputLocale=sk)

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2019b. *Priemerná mesačná mzda podľa odvetví* [online]. [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: [http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22i2F54CEABC9464EB6B9D47D7B63C86C2B%22\)&ui.name=Priemern%c3%a1%20mesa%c4%8dn%c3%a1%20mzda%20pod%c4%bea%20odvetv%c3%ad%20%5bpr0205qs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html&run.outputLocale=sk](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i2F54CEABC9464EB6B9D47D7B63C86C2B%22)&ui.name=Priemern%c3%a1%20mesa%c4%8dn%c3%a1%20mzda%20pod%c4%bea%20odvetv%c3%ad%20%5bpr0205qs%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html&run.outputLocale=sk)

ŠTOHL, Pavel, 2018. *Daně 2018: výklad a praktické příklady*. 6. vydání. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo. ISBN 978-80-87314-91-3.

TOMANOVÁ, Daniela, 2006. *Daně 2006: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2006*. Praha: ASPI. Meritum (ASPI). ISBN 80-735-7166-8.

VANČUROVÁ, Alena, 2001. *Daňový systém ČR 2001, aneb, Učebnice daňového práva*. V Praze: VOX. ISBN 80-863-2412-5.

VONDRÁČKOVÁ, Aneta, 2016. *Perspektivy harmonizace daní z příjmů v Evropské unii*. Praha: Leges. Teoretik. ISBN 978-80-7502-175-5.

VZP ČR, 2020. *Povinnosti plátců-metodika* [online].[cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika>